

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgőnycim: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Kiföldre havonta 50 Lej, több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: Bucarestben 50 ban felár. —: Hirdetések tarifa szerint. —

49-ik évfolyam, 220. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1934. október 3

A szovjetfarkas árnya

A „szovjetfarkas“ a francia sajtóban olvasható, amely egyszerre két külügyminiszter személyével is foglalkozik. Mindkét külügyminiszter személyét a világpolitika legújabb eseményei exponálták Középeurópa közérdekülésének előterébe, részben a bucaresti-i, váratlanul komollyá változott kormányválság, részben pedig a francia külpolitika ugyancsak váratlanul nyilvánossá vált kudarcai miatt.

Az ok — amely mindezt felidézte — nyilvánvaló módon Barthou francia külügyminiszter tevékenységében nyer magyarázatot. Barthou külügyminiszter egy Clemenceau elszánt lendületével és egy Poincaré szívós csökönységével szervezte be a közelmúltban a szovjetunióval határos államokat egy erősnek látszó szolidaritási blokkba, mindegyik államot egy-egy meg-nem-támadási szerződéssel kapcsolva Litvinovék ismeretlen és távoli érdekkörébe. Ma már tudjuk, miért utaztatott annyit Prágán, Varsón, Clujon, Bucarestin és Belgrádon át a meglepően agilis öregúr, Litvinov népszövetségi bevonulását készítette elő a francia trikolór védelme alatt. Ma már tudjuk azt is, hogy erre viszont azért volt szükség, hogy a francia nagyvezérkar nyugodtan kiépíthesse stratégiai terveinek hálózatát a lengyel nagyvezérkarral egvetértőleg Németország körül, Barthou diadalútja ott fulladt fiaszkóba, ahol igazán nem is sejtette, nem is várhatta: a Népszövetség ülésstermében, ahol Litvinov az ismeretes nyílt, fegyverkezést sürgető indítványával állott elő. Ez az indítvány, — amelyet egyébként azonnal visszavont, — mindent megvilágító villámcsapásként érte a lengyel politikai köröket, akik azonnal másiránvu külpolitikai orientációba fogtak. A szovjet legelső fegyveresortetése elégséges volt hozzá, hogy rommá tegyen egy hónapok hosszú munkájával felépített diplomáciai művet, — Barthou koncentrációját, — hogy egyuttal új blokkba terelje a szovjettel legkevésbé sem szimpatizáló angol, német, lengyel, magyar osztrák és bulgár politikai közvéleményt. A nemzetközi sajtó már megállapította a tény: Barthou abban a pillanatban bukott el, amelyik pillanatban Litvinov kinyitotta a száját a genfi nemzetközi fórumon. És ezt a nemzetközi hangulatváltozást, ezt a kiábrándító, hidegzuhanyos felébredést élte át ugyanebben a pillanatban a Tatarescu-kormány is, amelynek komoly gondokat egyedül Titulescu további külügyministerségének módus vivendija okoz.

Barthou bukásának jelentőségét kétségkívül gyorsan escomptálják mindenféle Európában és a helyes külpolitikai vonalvezetés új irányainak felismerésében természetesen nem maradhat el behunytt szemekkel Tatarescu kormánya sem, — bármily fájdalmasan is hat illetékes körökben Titulescu visszavonulása. Legújabb jelentéseink azonban arról adnak hírt, hogy Tatarescu inkább lemond arról, hogy egy új hidat építsen a szovjet a Dnyeszteren, semmint vállalja mindannak rizikóját, amit ezen a hidon át Litvinovék kéretlenül is az országba importálnának. A szovjetfarkast hiába vezették be rózsaszínű szallagon a nemzetek szövetségének bárányai közé: a farkas csak nem tagadja meg önmagát. Barthou súlyos tévedéseinek konzekvenciáit ahogy levonta Lengyelország, úgy le fogja vonni Románia is. A szovjetfarkas árnyéka talán még idején vetődött át a Dnyeszteren, hogy a kormány megtehesse határozott intézkedéseit és likvidálhassa mindazt a gátlást, amit a leszerepelt Barthou távolbanező és szuggeszciós kísérletezése jelentett a Dunamedence népei között.

Esküt tett az átalakított kormány

Tárgyalások Tatarescu és Titulescu között. — Egyelőre a miniszterelnök vette át a külügyi tárcát, míg Titulescu a népszövetségi tisztségeiről is lemond

Teljes az egység Bratianu Dinu és Tatarescu között

Bucurestiből jelentik: A belpolitika eseményei a Tatarescu-kormány hétfői lemondásával újból előtérbe kerültek és a kormányválság által előidézett feszült állapotot csak fokozta az a körülmény, hogy

Titulescu külügyminiszter — mint az utóbb kiderült, — már vasárnap lemondott és leszögezte, hogy nem hajlandó újból vállalni a külügyi tárca vezetését.

A kormányválsággal már hetek óta számoltak azok, akik tudták, hogy Tatarescu miniszterelnök végre akarja hajítani a kormány átszervezését, még akkor is, ha e törekvésében Bratianu Dinu néhány hívével, vagy esetleg magával Bratianu Dinuval is találta magát szemben. A tervek szerint a kormány átszervezése alkalmával Tatarescu hívei, az ifjulásosok vezéralakjai kerültek volna be a kormányba.

A miniszterelnök szintén még vasárnap nyújtotta be lemondását, amikor Inculet belügyminiszterrel együtt kihallgatáson jelent meg Sinaiában az uralkodónál. Az uralkodó a lemondást elfogadta és újból Tatarescut bízta meg a kormány megalakításával. Amikor Ta-

tatarescu és Inculet Bucurestibe visszaérkeztek, itt meglepetés várt rájuk. Ekkor szereztek ugyanis tudomást róla, hogy Titulescu külügyminiszter lemondott és lemondásáról az uralkodót közvetlenül is értesítette.

Titulescu lemondása természetesen megneghezi a kormányválság lebonyolítását.

A lemondás hírülvétele után Tatarescu miniszterelnök megleghangu táviratot intézett Titulescuhoz és kérte, hogy vállalja el a külügyminiszteri tárcát az új kormányban is. Egyben pedig arra kérte, hogy bizonyos kérdések személyes megbeszélése végett jöjjön Bucurestibe. A Dimineata szerint Titulescu csak abban az esetben lenne hajlandó a külügyminiszteri tárca megtartására, ha biztosítékot kapna, hogy tevékenységébe senki sem avatkozik. Ezzel szemben olyan hírek is elterjedtek, hogy

Titulescu semmilyen körülmények között sem hajlandó visszavonni lemondását. Szó van arról, hogy ebben az esetben vagy Tatarescu, vagy Antonescu igazságügyminiszter vállalják a külügyminiszteri tisztséget.

Róma és Varsó nyomása...

A párisi lapok élénken foglalkoznak a román kormányválsággal és az Oeuvre megállapítja, hogy mélyebb változásról van szó.

— A román többségi pártok — írja többek között a francia lap, — nem helyeslik Titulescu külpolitikáját, főleg Szovjetoroszországgal szemben.

Nem akarják a szovjet-farkast a román bárányakolba beengedni.

Ezután így folytatja cikkét a lap:

— Titulescu a status quo fenntartását jelentette Európában és távozását ezért nemcsak Franciaországban fogadják nagy sajnálattal, hanem visszavonulása egész Európában kedvezőtlen hatást váltott ki. A jelenlegi helyzet mellett Titulescu visszavonulását a béke kiépítésén fáradozó valamennyi állam sajnálná, mert Titulescu volt egyike azoknak, akik a legnagyobb erővel szálltak szembe mindenkor azokkal az erőszakos, vagy alattomos törekvésekkel, amelyek a béke megbontását célozták. Titulescu — fejezi be cikkét az Oeuvre — a békebarát törekvések egyik legmarkánsabb tényezője volt.

Az Excelsior szerint Titulescunak

Beck lengyel külügyminiszter támadása után az volt az érzése, hogy ebben a kérdésben Tatarescu miniszterelnök nem támogatja kellő mértékben és a kormány nem azonosítja magát Titulescunak a lengyel kérdésben elfoglalt állásfoglalásával.

Az Echo de Paris magasztaló jelzőket használ Titulescu diplomáciai képességeiről. Megállapítja azonban, hogy a külügyminiszter külpolitikáját több körülmény keresztelte. Róma és Varsó erőteljes nyomást gyakoroltak Titulescu politikája ellen.

— Károly király — írja az Echo de Paris. — nehéz választást előtt áll. Az ország érdeke azonban azt követeli, hogy minden kalandos politikát mellőzzenek és azon az úton haladjanak tovább, amely az eddig elért eredmények megerősítéséhez vezet. Ez az út azonban Titulescu személyével kapcsolódott össze és a békét jelenti.

Rövid életű kombinációk

Az ellenzéki körökben természetesen a kormányválsággal kapcsolatban nagyobb mozgolódás észlelhető. Érdekes, hogy olyan hírek is elterjedtek, amely szerint Tatarescu miniszterelnök arra gondolt, hogy Gogával és Argetoianuval együtt alakítsa meg az új kormányt. Ezek a hírek rövid életűek voltak, mert a kormány részéről a legérellyesebben megcáfolták azokat. A nemzetiparasztpárti vezeték közül

Mihalache és Maniu Gyula ma érkeznek meg Bucurestibe.

Vaida Sándor, aki elhalasztotta dobresti-utazását, tegnap este Mironescu lakásán részt vett egy tanácskozáson, amelyen a nemzeti-parasztpárt több, a fővárosban tartózkodó vezetője jelent meg.

Tatarescu lakásán kedden a késő éjszakai órákig tartott a liberális vezetők értekezlete. Ezen a tanácskozáson szóba kerültek az összes aktuális kérdések és remélhető, hogy rövid időn belül sikerül tisztázni a helyzetet. **Goga, akiről a lapok azt írták, hogy hajlandó a liberális kormányban résztvenni, cáfolja ezt a hírt. Hasonlóképpen cáfolja a róla elterjedt ilyenirányú híreket Iorga is, aki hangsúlyozza, hogy támogatja ugyan a liberális kormányt, de abban nem akar aktív részt venni.**

Az ellenzéki pártvezérek a fővárosban

A politikai események fejlődése normálisan halad előre és remélhető, hogy

rövidesen megoldást nyer a válság, amelynek egyik oka kétségtelenül Titulescu lemondása volt.

Tatarescu bizakodóan ítéli meg a helyzetet és reméli, hogy sikerül Titulescut szándékának megmásítására bírni.

A Tempo megemlíti, hogy Tatarescu nem beszélt arról az eshetőségről, hogy mi történik akkor, ha Titulescu nem változtatja meg elhatározását. Hivatalos helyről nyert értesülés szerint

ebben az esetben a király megújítja Tatarescu megbízatását és Titulescu nélkül alakul meg az új kormány.

A délután folyamán egyébként Tatarescunak Titulescuvall kapcsolatos optimizmusa csökkent és most már valószínűnek látszik, hogy Titulescu nem lép be az új Tatarescu-kormányba.

Tatarescut ma sorban megíatogatták az új kormány tagjai. A miniszterelnök délelőtt fél tizenkettő tájban felkereste Angheliescu közoktatásügyi minisztert és miután ennek lakásáról távozott, kijelentette az újságírók előtt, hogy jól halad minden és reméli, hogy a kormánylistát estig sikerül összeállítani.

Hivatalos körök véleménye szerint Titulescu nem vesz részt az új Tatarescu-kormányban.

Kormánylisták

A délután folyamán a következő valószínű kormánylistát kolportáltak a fővárosban:

Miniszterelnök, hadfelszerelési miniszter és ideiglenes külügyminiszter: Tatarescu
Belügyminiszter: Inculet
Közlekedésügyi miniszter: Franasovici
Nemzetvédelmi miniszter: Paul Angheliescu
Közoktatásügyi miniszter: Angheliescu
Ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Manolescu-Strunga
Igazságügyminiszter: Pop Valer
Földművelésügyi miniszter: Sassu
Pénzügyminiszter: Slavescu
Egészségügyi miniszter: Costinescu
Munkaügyi miniszter: Costinescu
Kultuszminiszter: Lapedatu
Tárcanélküli miniszter: Iamandi

Államtitkárok a következők lesznek: Mircea Cancicov földművelésügyi, Mitita Constantinescu pénzügyi, Benton Aurel miniszterelnökségi, Titeanu belügyi, Leon ipar- és kereskedelemügyi, Irimescu légügyi. Így tehát a kormányból kimarad Xenil tárcanélküli miniszter, Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter és Antonescu igazságügyminiszter. Ez utóbbi

más fontos megbízást kap. Lehetséges azonban, hogy Antonescu mégis megmarad az igazságügyi tárcáéban, mert Pop Valer kinevezése nehézségekbe ütközik. A legújabb hírek szerint csak Xenil és Teodorescu maradna ki a kormányból. Kereskedelemügyi miniszter Leon lenne, Xenil tárcanélküli miniszter helyébe pedig Iamandi lépne.

Ami Titulescut illeti, valószínű, hogy nem vesz részt a kormányban és megcáfolják azokat a híreket is, amelyek szerint a volt külügyminiszter haza indult. Titulescu egyébként nemcsak a külügyminiszteri tárcáról, hanem — az „Adeverul” szerint — a Népszövetségben viselt összes tisztségéről is lemondott. Savel Radulescu külügyi államtitkár ma Jimbolian át haza érkezett. Az eléje utazó újságíróknak kijelentette, hogy Titulescu Montreux-ben maradt. Valószínű, hogy Savel Radulescu is távozik a külügyminisztériumból és helyét Mircea Djurava foglalja el.

Ma délután megcáfolták azt a hírt, hogy Dinu Bratianu Bucuresztbe érkezett. A liberális párt elnöke Sibiu-ban tartózkodott és identázott Bebe Bratianu és Lapedatu is, akik tájé-

Titulescu két feltétele

A késő esti órákban jelentik Bucuresztből:

Tatarescu miniszterelnök ma délután 3 óra 20 perckor Inculet belügyminiszter kíséretében Sinaia-ba utazott, ugyancsak vele utazott még Vlahide miniszterelnökségi államtitkár. A sinaiai pályaudvaron, ahová Tatarescu fél hat órákor érkezett meg, az újságíróknak a miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— A sajtó túlzott, nem volt semmiféle rendszerváltozásról szó, csupán a kormány átalakításáról, újalakítás formájában.

A miniszterelnök a pályaudvarról egyenesen a királyi kastélyhoz sietett és hét óráig volt a királynál, majd távozásakor a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a király elfogadta a be-terjesztett kormánylistát. Titulescunak vonatkozólag a miniszterelnök kijelentette, hogy a külügyminiszter a jövő héten Bucuresztbe érkezik és akkor majd tárgyalásokba kezd vele. A kormány listája egyébként a következő:

Miniszterelnök, hadfelszerelési miniszter és ideiglenes külügyminiszter: Tatarescu
György.

Közoktatásügyi miniszter: Angheliescu.
Kultuszminiszter: Lapedatu.
Hadügyminiszter: Angheliescu.
Pénzügyminiszter és Manolescu-Strunga

koztatták a helyzetről. Dinu Bratianu Sibiu-ból radasani-i birtokára utazott, ahonnan holnap Bucureszt felé folytatja útját. Tatarescu környezetéből származó hírek szerint

a kormányalakításra vonatkozólag Dinu Bratianu és Tatarescu között teljes az egység.

A Viitorul mai száma megcáfolja azt a hírt, mintha lehetőség lenne arra, hogy egyes ellenzéki csoportok is belépjenek a kormányba. Leszögezi a lap, hogy a kormány lemondásának okát a hivatalos kommunikációban már ismertették és Ófelsége megújította bizalmát a kormány tevékenysége és munkája iránt. Megállapítja a Viitorul azt is, hogy a reggeli lapok nyilatkozatát közölték Tatarescutól. Ezek a nyilatkozatok nem autentikusak, mert a miniszterelnök senkinek sem adott interjút.

A kormányválság természetesen mozgásba hozta az ellenzéket is. Averescu Galatiból Bucuresztbe érkezett és megíött Goga is. Jorga és Argetoianu pedig holnap reggel érkeznek Sinaia-ból Bucuresztbe. Mihalache ma még birtokán tartózkodott, de holnap Vaidával együtt a fővárosba utazik.

hazatéréséig, ideiglenes ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Victor Slavescu.

Egészségügyminiszter: Costinescu dr.

Munkaügyi miniszter: Nistor.

Földművelésügyi miniszter: Sassu.

Belügyminiszter: Inculet.

Közlekedésügyi miniszter: Franasovici.

Tárcanélküli miniszterek: Iamandi és Pop Valer.

Földművelésügyi államtitkárok: Cancicov és Negura.
Ipar- és kereskedelmi államtitkár: Leon,
munkaügyi államtitkár: Roman Valer,
pénzügyi államtitkár: Mitita Constantin,
belügyi államtitkárok: Titeanu és Luca,
légügyi államtitkár: Radu Irimescu.

Az új kormány tagjai este nyolc órákor a Peles-kastélyban letették az esküt. Holnap reggel Bucuresztben tartja az új kormány az első minisztertanácsot.

Londonból jelentik a késő éjszakai órákban: A Reuter-iroda értesülése szerint Titulescu csak a következő két feltétellel volt hajlandó elfogadni az új kabinetben a külügyi tárcát:

1. Kizárólag ő — Titulescu — irányítja a román külpolitikát.
2. Kizárólag ő választja ki az ország diplomáciai képviselőit.
A lap megállapítja, hogy ezek a követelések a korona jogait érintik.

Kié legyen?

Irtá: ADRIEN VELY.

— Isten hozott!... ez aztán a kedves meglepetés! — és Maudrec ügyvéd szélesre tárta irodájának ajtaját a Varny-házaspár előtt. — Tessék besétálni... Szervusz Bébé! — és megsimogatta a kedveskedően hozzásimuló pompás bernáthegyi. Most megint a házaspárhoz fordult: — Mi jó szél vettett ide?

— A tanácsodat jöttünk kérni... — kezdte Varny.

— Parancsoljatok!

— Válni akarunk — nyilatkozott Varnyné.

— Válni!... micsoda ötlet!... — Miért?

— Türelmetlen az együttélés — felelte Varny.

— Pokol — erősítette Varnyné.

— Na de... Eddig a legjobb egyetértésben éltetek és most egyszerre...

— Gondolhatod, hogy mások előtt nem veszekedtünk...

— Egyáltalán nem veszekedtünk. Csak nem férünk össze.

— Hát ez nagyon kínos helyzet. Igaz, ügyvéd vagyok, de ezáltal inkább jó barát és...

— Mi nem is az ügyvédhez jöttünk, hanem a jó barát tanácsáért.

— Elképzelhetetlen!... egy ilyen mintaházaspár!... — csodálkozott egyre jobban az ügyvéd. — Min vesztetek össze?

— Az ok mindig ugyanaz. Bébé! és Varny szeretettel simogatta a hozzáugró hatalmas kutyát.

— Igen, kedves Maudrec, — bólintott Varnyné — ez a drága az oka!

— Hát ezt aztán igazán nem értem!... Bébé

egyformán ragaszkodik mindkettőjükhöz, egyformán szeretik.

— Tévedsz, barátom! — vágott közbe hevesen Varny. — Mióta Bébé nálunk van, nagyobb helyet foglal el a feleségem szívében, mint én.

— Tévedés... az igazság, hogy férjem Bébét jobban szereti, mint engem.

— Értem!... mindketten feltékenyek Bébére. Ez esetben a helyzet nem reménytelen...

— Megbolondultál?... pattogott Varny. — Én feltékeny egy kutyára!... tölem ugyan szereteti Bébét!... Más itt a baj!... kiismertem a feleségemet. Ridegszívű, képtelen emberi lényt szeretni. Nem is ez fáj, hanem hogy Bébé jobban szereti őt. Ez égbekiáltó igazságtalanság.

— Természetesen! — vágta vissza megvetően Varnyné — fáj, hogy Bébé érzéketlen a hízlegéseivel szemben. Mert ez az ur, kedves Maudrec, minden gyöngédségét Bébére pazarolja, a felesége mintha nem is léteznék. Fürdeti, fésüli Bébét, maga készíti ebédjét, vacsoráját, mindent elkövet, hogy Bébét elhódítsa tőlem. Nem sokat törődnek ezzel az aljas ravaszsgal, de szegény Bébét megtözi undorító hízlegésével. Bébé nem ismeri az életet, bedől neki!... — és Varnyné könnyes szemmel szorította magához Bébé barnafoltos, fehérbundás fejét. — Az én édes, egyetlen Bébém!... nem, nem, kár is minden szóért!... Válni akarunk!

— Közös megegyezéssel! — hangsúlyozta Varny.

— Na jó!... de ez a közös megegyezés még nem elég...

— Ó, tudjuk!... valami elfogadható okot kell kieszelni. De ez már az ügyvédek feladata lesz. Van ennél egy sokkal fontosabb kérdés. Ebben kérem a tanácsodat...

— Én is! — kiáltotta Varnyné — a jogaimat

én is megvédem!

— Mi ez a fontos kérdés? — érdeklődött az ügyvéd.

— Hogy kié legyen Bébé? — kiáltotta egyhangulag a házaspár.

— Tessék?... — bámult az ügyvéd.

— Igen... azt akarom, hogy Bébét nekem ítéljék, — folytatta Varnyné.

— A törvény majd annak ítéli Bébét, aki erre méltóbb — felelte méltóságteljesen Varny.

— Akkor hát biztos, hogy az enyém lesz! — és Varnyné hangja diadainasan csengett.

— Bocsánat!... — szólt most már erélyesen az ügyvéd — a törvény egyikőtöknek sem fogja odaítélni Bébét. Engedelmetekkel, közneveltség tárgyai lesztek, ha ilyen kérséssel a törvényszéken előhozakodtok. Na igen... ha egy gyermekről van szó...

— Gyermekünk nincs. Csak Bébé... — panaszkolta Varnyné.

— Ez sokkal egyszerűbb, mert egymás közt elintézhettek.

— De hogyan? — figyelte fel Varny.

— Ez csak nem kérdés!... miután Bébé, ahelyett, hogy egybekapcsolna benneteket, szétválaszt... el kell távolítani Bébét. Eladni, vagy elajándékozni.

— A férjem ezt nem engedné! — szipogta most már sírva Varnyné.

— A feleségem ebbe soha bele nem egyezne! — mormogta láthatóan megindulva Varny.

— Látom, máris megy a dolog... — mosolygott az ügyvéd — adjátok nekem Bébét. Nálam jó dolga lesz. S ahányszor csak látni kívánjátok, idejöttök... de csak együtt!... Bébét pedig pótoljátok egy igazi bébével. Azzal legalább előhozakodhatok a törvényszéken, ha válni akartok!

Forradalmi átalakulást jelent Franciaország új alkotmánya

Barthou utolsó diplomáciai ütőkártyája a római látogatás — Anglia segítségét kéri, hogy Mussolini ne kívánjon tulsokat a francia politika támogatásáért —

Párisból jelentik: A mai minisztertanács elsősorban az élelmiszerek és ipari cikkek árának leszállításával fog foglalkozni egy tervezet alapján, amelyet *Herriot* és *Tardieu* dolgozott ki. Nincs kizárva, hogy *Doumergue* miniszterelnök már a mai minisztertanácson ismertetni fogja az alkotmánymódosítás javaslatát, amely a következő öt főbb pontból áll:

1. Kiterjeszti a miniszterelnök jogkörét, amennyiben felhatalmazza a mindenkorai miniszterelnököt, hogy saját elhatározásából feloszlatassa a kamarát.
2. A kormány állapítja meg az állami költségvetést és annak keretein a törvényhozás nem változtathat.
3. A kormány megváltoztathatja a költségvetési év időtartamát.
4. Az állami tisztviselők szolgálati szabályzatát belefoglalják az alkotmánytörvénybe.
5. Az alkotmány nemzeti gazdasági tanácsot és közigazgatási kerületenként gazdasági tanácsokat létesít, amelyek közvetlenül a miniszterelnöknek vannak alárendelve.

A mai reggeli lapok úgy vélekednek az alkotmánymódosításnak erről a tervéről, hogy valósággal forradalmi átalakulást jelent.

Doumergue miniszterelnök azonban elkerülhetetlennek tartja, hogy megszilárdítsa

a kormány tekintélyét és kibővítsé hatáskörét.

Londonból jelentik: A *Daily Herald* nagyobb cikket ír arról, hogy *Barthou*, akinek tekintélyét súlyosan megrendítették diplomáciai kudarcainak sorozatai,

most mindent római látogatásának ütőkártyájára tett fel

és ezért magához kérette *Clark* párisi angol nagykövetet. A francia külügyminiszter az angol nagykövettel azt beszélte meg, hogy az kérje az angol külügyminiszter segítségét a Mussolinivel lefolytatandó tárgyalásokhoz. A francia kormány ugyanis mindent elkövet, hogy Olaszországot a Németországellenes csoportba vonja be, de attól tartanak, hogy Mussolini nagyon kemény alkuvónak bizonyul és hatalmas díjat követel. Ezért akarja *Barthou*, hogy

Anglia győzze meg Rómát és az ne kívánjon Franciaországtól teljesíthetetlen engedményeket.

Prágából jelentik: A cseh lapok megállapításai szerint a kisantant-államok és Olaszország között változatlanul súlyos az ellentét. Megnehezíti a közeledés útját a lengyel—olasz barátság elmélyítése is, mert Lengyelország teljesen Csehszlovákia ellen fordult és még azt is ellenezte, hogy Csehország is aláírja a keleti egyezményt.

Oradeai szeszgyárosok egy milliárd lejes birsága a törvényszék előtt

A feketeszesz-pörök utolsó eseményei

Oradeáról jelentik: Az oradeai törvényszék két szekciója foglalkozott a Löblé-féle feketeszesz-perrel. A második szekción az ügy bűnügyi részét tüzték ki tárgyalásra, a negyedik szekción pedig a 960 millió birság foglalkoztatta a tanácsot polgári per alakjában. Dél előtt 11 órakor vette elő a második szekció *Popescu—Sulutiú-tanácsa* a feketeszeszesek bűnperét, melyben közel hatvan vádlott van. Az ügy azonban nem kerülhetett tárgyalás alá, mert az elnök megállapítása szerint a bűnper doszáriai hatásköri kifogások tisztázása végett *Bucurestiben* vannak a Semmitőszéken. Eppen ezért az ügyet terminus nélkül elhalasztották.

A negyedik szekció tárgyalta a másik feketeszesz-ügyet, melyben

a Triton Rt., a Löblé H. Rt., dr. Löblé Lászlót és még 15 különböző személyt 960 millió lejes bírsággal sújtott a pénzügyminisztérium.

Kártérítési per a vasut ellen egy arad megyei halálos vasúti szerencsétlenség miatt

Érdekes kártérítési pert tárgyalt ma az aradi törvényszék. Özv. *Sipos Jánosné comlausi asszony* perelte be a C. F. R.-t 360 ezer lejes kártérítésért, mert ez év tavaszán *Adea* és *Nadab* arad megyei községek között az oradeai vonat halálra gázolta férjét. *Sipos* és felesége *Aradra* jöttek és áthaladtak *Adea* és *Nadab* között a sorompón, amelyet az őr elfelejtett lebecsátani. Amikor a síneken voltak, az oradeai vonat keresztülrobogott, összetörte a kocsit, megölte a lovakat, míg a kocsiban ülők közül *Sipos* meghalt s feleségének csodálatosképpen semmi baja sem történt. Az özvegy kártérítési pert indított az állam ellen, miután a C. F. R. egyik közegének hanyagságából kifolyólag történt a katasztrófa. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a C. F. R. nem csatolta be a házivizsgálat alkalmával felvett jegyzőkönyveket, mire a bíróság november 26-ikára halasztotta a tárgyalást és elrendelte az iratok becsatolását.

Dr. Löblé képviselőjében *dr. Fischer József* ciuji ügyvéd, volt képviselő és *dr. Markovits József* ügyvéd jelentek meg. A pénzügyminisztériumot *Kamminger* és *Chiciu* *bucuresti-i* és *Banc* oradeai ügyvédek képviselték, de megjelent *Parligas* pénzügyi vezérinspektor is, aki annakidején a kihágási jegyzőkönyvet elkészítette. Az ügy 1932-re huzódik vissza, amikor a Triton Rt.-szeszgyárnál nagy szabálytalanságokat fedeztek fel s a hivatalos vizsgálat megállapítása szerint 150 vagon szesz „tűnt el”. *Parligas* vezérinspektor vezette a vizsgálatot, ő készítette el a közel száz oldalas jegyzőkönyvet, amelyben javasolta a minisztériumnak, hogy rójon ki 960 millió lejes bírságot a szabálytalanságban vétkes cégekre és személyekre. A Triton Rt. és Löbléék felfolyamodást jelentettek be a törvényszékhez és első ízben egy évvel ezelőtt tárgyalták le az ügyet és nagy feltűnést keltő ítéletben

törölték a közel egymilliárdos bírságot.

Másodfokon a tábla elé került az ügy. A tábla megsemmisítette az elsőfoku döntést és elrendelte az ügy új érdemi tárgyalását. Ilyen izgalmas előzmények után került vissza a doszár a törvényszék elé. Pop elnök legelső sorban *dr. Fischer József*nek adja meg a szót. *Dr. Fischer* kéri, hogy a törvényszék az érdemi tárgyalás előtt a jegyzőkönyv jogi indokai ellen beadott fellebbezés letárgyalását engedélyezze. A tanács visszavonul és rövid tanácskozás után kihirdetik a döntést, amelynek értelmében helyt adnak a kérésnek és megadják a szót *dr. Fischer*nek.

Fischer dr. ismertette a Löblé-féle szeszgyár történetét. 1928-ban *Löblé László* bérbeadta gyárát a Triton Rt.-nak. *Fischer* dr. rámutatott arra, hogy a gyár bezárása törvénytelen volt. Kérte a Löblé László-féle Rt. kivonását a perből és a gyárak újbóli megnyitását engedélyezését. Tekintettel az idő előrehaladottságára, a tárgyalás folytatását elhalasztották, majd a bíróság úgy döntött, hogy a megnyitás felett október 10-én határoz.

Felelőtlen fiatal emberek garázdálkodása Sirian

Az elmúlt éjszaka bevették *Gründl* gyógyszerész ablakait — amit előzően levélben jelentettek be neki.

Az elmúlt éjszaka betörték *Gründl* Kálmán siriai gyógyszerész ablakait. A gyógyszerértárral szembenlevő községhezán levő községi rendőröknek sikerült elfogni a tetteseket, akik ellen megindult az eljárás... Rendes körülmények között kétszoros napi hírt érdemel a siriai eset, amelynek hátterét ismerve azonban olyan körülményekre kell felhívni az illetékes közigazgatási hatóságok figyelmét, amelyek már túlnőnek egy hasonló kis éjszakai csendháborítás keretein. Mert a tegnapi éjszakai ablakbeverés csak egyik intermezzoja annak a hadjáratnak, amelyet néhány felelőtlen fiatal ember indított meg tekintélyes, közbecsülésben álló siriai kisebbségi család ellen.

Gründl Kálmán ellen nemrégiben éles hajsza folyt, különböző feljelentéseket tettek ellene az egyes hatóságoknál és miután ez a kis magánhadjárat sikertelenül végződött, más, drasztikusabb eszközökhöz folyamodtak azok, akik ma nyugtalanítják cselekedeteikkel Siria intellektuelljeit. A nacionalista jelszavakkal operáló fiatal emberek merészségükben annyira mentek, hogy levelet intéztek a gyógyszerészhez, akivel közölték, hogy ki fogják üldözni a faluból és előre bejelentették az éjszakai támadást. *Gründl* nyomban megkérte a szolgálatot teljesítő rendőröket, hogy hétfőn éjszaka ügyeljenek házára, mert támadást vár. Ez be is következett, éles csörrenés riasztotta fel álmából a gyógyszerészt, aki hamarosan meggyőződött arról, hogy ablakait bevették. Sőt tudomást szerzett a tettesek kilétéről is, miután a községi rendőröknek sikerült tettenérni őket.

A község lakosságának még élénk emlékezetében van a legutóbbi magyar bál, amikor néhány fiatal ember azzal vádolta meg a bálrendezőjét, hogy irredenta színekből állította össze a termet díszítő papírszallagokat. A fiatal emberek leszakították a szallagokat, majd a csendőrségnek jelentést tettek.

A vizsgálat megállapította, hogy a termet díszítő szallagok még a románság által rendezett bál idejéből maradtak, a díszítés olyan szép volt, hogy meghagyták a magyar bálig. Természetes ezután, hogy irredenta színekről szó sem lehetett, az eljárás megszünt. Alig fejeződött be az ügy, következett az a támadás, amelyet a báró *Bohus*-család ellen intéztek és amelyet egy aradi, szélsőséges magatartásáról ismert többségi napilap hasábjain keresztül próbáltak sikerre vezetni. Siria közvéleménye — és ide beletartozik a tekintélyes román családok összessége is — visszatetszéssel figyeli ezeket az eseményeket, amelyek a község nyugalma háborgatják és amelyekkel senkisémm vállal közösséget. Ideje volna már, hogy a közigazgatási hatóságok, amelyeknek feladata a nyugalmat és rendet biztosítani a községben, beleavatkozzanak és erélyes rendellett utasítsák Siria hatóságait, hogy vessenek véget a felelőtlenkedésnek. Siria románsága s magyarsága mindig a legteljesebb egyetértésben élt és ez az izolált akció mindkét oldalon felháborodást váltott ki.

Ertekezletet tartanak a kisantant jegybankjai

A három jegybank együttműködése

Bucurestiből jelentik: A kisantant jegybankjainak kormányzói október végén értekezletet tartanak *Bucurestiben* és ezen a három jegybank közötti együttműködés feltételeit, valamint a valuták stabilitásának megvédését vitatják meg.

CORSO-mozgó ma utoljára!

5, negyed 8, negyed 10 órakor!

Az éjféli club!

CLIVE BROOK GEORG RAFT
Szenzációsan izgalmas detektív film.

HOLNAP DISZES PREMIER!

LILIAN HARVEY és nagyszerű társulata
a Piccoli bábszínház

az operett slágerek slágerében

ZSUZSI VAGYOK!
(Bábszínház)

Es az időjárás árt az Ön bőrnek!

On azonban könnyen védekezhetik ellene, Nivea-Creme-vel! Dörzsölje be minden este, de nappal is, ahányszor kimegy a szabadba, arcát és kezeit Nivea-Creme-vel. Bőre finom lesz és rugalmas, a széllal és az időjárás viszontagságaival szemben ellentálló és megkapja azt a friss, egészséges külsőt, amelyet a fiataloságnál olyan szívesen megcsodálunk.

NIVEA CREME: Lei 16.— — Lei 72.—

Bátogatásra hívja meg Japán Románia kereskedőit

Érdekességek egy Aradra érkezett tokiói lapból — Mit akar Japán nekünk szállítani? — Albrecht herceg és a „meggyilkolt” Ferenc József

Helyszini riport egy kínai banditatámadástól

Egy aradi közgazdasági faktor az elmúlt napokban érdekes folyóiratot kapott: a Tokióban angol nyelven megjelenő „The Trans-Pacific” című közgazdasági lapot, amely a Távolkelet egyik legtekintélyesebb újságja. A lap hatalmas cikket szentel Romániának, amelyet „Középeurópa magtárának” nevez és részletesen ismerteti az ország gazdagságait. Ezután a román—japán kereskedelemmel foglalkozik és megállapítja, hogy az utolsó időben Románia mindössze hárommillió lej értékű árut exportált Japánba, míg a román piac 40 millió lej értékű árut vett fel Japántól. Pelsorolja azokat az árukat, amelyek a romániai kereskedőket érdeklik: szövet, pamutárak, műselyem, gummiárak, mandzsuriái kaviár, csukámájolaj, szárított hal, rizs, tea, faolaj, japán mirrha, kámfor, ricinus, porcellánáru, borotvapengék, villanyműszerek, valamint villanylámpák, rádiók, kerékpárok, motorbiciklik, teherautók, zseb- és falórak, kémiai produktumok, szintetikus olajok.

Megjegyzni a lap, hogy ezek a cikkek nagy mennyiségben exportálhatók Japánból Romániába, amely viszont a következő árukkal tud szolgálni a japán piacnak:

Petroleum, állati bőrök, kazein, csontfeldolgozásra, mustármag, mogvoró, épületfa, cellulóze, só, aszfaltanyagok, finomított parafin, nyersvas, piritek, lugkő, különböző nyers kémiai anyagok, gyapjú, borok.

A lap külön felhívja a japán ipar figyelmét arra, hogy Románia évenként két és fél-

ezer vagon textilárut importál kétmilliárd lej értékben, azonkívül 1 millió 355 ezer kilogramm selymet hoz be 250 millió lej értékben évenként, tehát ennek a két árunak feltétlenül jó piaca lenne itt. Megállapítja, hogy a két ország közötti kereskedelem sokkal nagyobb fejlődésnek indulna, ha Románia és Japán kereskedői kölcsönösen meglátogatnák és megismernék egymást és egymás szükségleteit, ami feltétlenül előnyére válna ugy Romániának, mint Japánnak. Ez esetben a kereskedelem a két ország között hatalmas fellendülést mutatna.

A japán folyóiratból mindenestre érdekes dolgokat vehetünk tudomásul, többek között olyan eseményeket, amelyekről — eddig nem is tudtunk. Bár hozzánk közelebb estek, mint Tokióhoz. A „The Trans-Pacific” ugyanis beszámol arról, hogy megérkezett Tokióba a Hitler-kormány hivatalos lapjának, a „Völkischer Beobachter”-nek kiküldött munkatársa, aki nem kisebb személyiség, mint Albrecht herceg, akit szoros rokoni kötelek fűznek az európai uralkodócsaládokhoz, így unokaöccse a belga királynak és a Habsburg-családdal is rokoni kapcsolatokban áll. A japán folyóirat megjegyzi, hogy az előkelő látogató rokonságban állott „Ausztria meggyilkolt császárával, Ferenc Józseffel is...” Akinek meggyilkolásáról eddig nem tudtunk... Hogy honnan szedték a derék japánok ezt az európai történelemben ismeretlen „királygyilkosságot”, az rejtély...

Egy helyszini riportot is találunk, amelyből képet alkothatunk magunknak, néhány ezer kilométer távolságban, hogyan fest a valóságban egy kínai banditatámadás. Időnkint felbukkan az európai lapokban egy-egy hír, hogy kínai banditák elrabolták X. vagy Y. külföldi állampolgárt, akit azután sikerül, vagy nem sikerül kiszabadítani. A tokiói lap ezúttal a keletkínai vasut ellen elkövetett rablótámadás részleteit ismerteti, amelyről annakidején megemlékeztek az itteni lapok is. Kiderül, hogy a mandzsuri belügyminiszterium egyik tisztjének köszönhetőek megmenekülésüket a banditák által foglyul ejtett utasok, közöttük Lury Robert és Johansen E., a Metro-Goldwyn Mayer-filmvállalat tokiói képviselői, akik filmeket akartak elhelyezni Mandzsuriában és utközben a kínai banditák fogságába estek.

— Körülbelül negyventagu bandita támadta meg a vonatot. Miután elfogtak bennünket — mesélte el Johansen — a banditák első tette az volt, hogy teljesen levették tőlünk, cserébe a maguk piszkos ingét dobták oda nekünk. Meztelenül hajtottak bennünket az erdőn és mezőkön keresztül. Ételmaradékokkal táplálkoztunk és ha nem haladtunk elég gyorsan, puskatussal ütöttek hátba bennünket. Amikor 58 kilométernyire voltunk Charbintól, Murakami, a mandzsuri belügyminiszterium tisztviselője, aki szintén közöttünk

volt, egy késhez jutott, amivel felvágta össze kötött kezén a köteleket. Ezután menekülni próbált, de kísérletét észrevették és hamarosan újra a banditák kezébe került. Addig verték, amíg véresen összeesett, majd újra összekötötték kezét és tovább hajtották. Egy erdőbe értünk, amikor a mentőcsapat megérkezett. A banditák körülvettek bennünket és lefegyverrel fenyegették meg azt, aki kiáltani mer. A sötétben egyszerre kiáltást hallottunk:

— Hol vagytok? Vannak köztetek japánok is?

Murakami minden fenyegetés dacára felelt:

— Itt vagyunk!

Lövés dördült el és a szerencsétlen miniszteri tisztviselő véresen összeesett. A banditák ezután sorsunkra bíztak bennünket és szökni próbáltak. Egyszerűket lelőtték, többet elfogtak és csak néhánynak sikerült elmene-külni. Bennünket Murakami bátorsága mentett meg.

A tudósítás a továbbiakban arról számol be, hogy Murakami súlyos vállsebbel Charbinban fekszik és hogy a japán haditengerészet három hadihajója büntetőexpedíciót vezetett le és agyonlőtte a kínai banda még megmaradt tagjait.

Igy fest közelről egy kínai bandita-fé-ténét...

A romantika után egy kis tragédia. Amiből kiderül, hogy Japánban sem megy jobban a gazdáknak. Két japán gazda az alacsony terményárak miatt meggyilkolta családját, majd harakirit követett el. Nálunk felakasztja magát, mert nincs ára a búzának — ott harakirit követ el, mert baj van a rizs piac körül... a lényeg azonban ugyanaz marad...

(—rosi.)

Színház — Irodalom — Művészet

Jövő pénteken „Az ember tragédiája” diszeloadásával kezdődik meg az aradi színiévad

Gondos előkészítő munka után, az aradi színház jövőjének stílus és színvonalbeli megnyilatko-zásaként Az ember tragédiája ragyogó külsőségek jegyében színrekerülő diszeloadásával a jövő hét péntekjén startol az aradi színiévad. Az a hullám, amely Madách géniuszának ápolását céljával kitzúve végighömpölőg most Európán, megindokolja, miért esett a választás Aradon éppen ennek a remekműnek felújítására. Az ember tragédiájának komplikált kiállítás és előadásmód-jával akar azonnal bizonyosságot tenni az aradi színtársulat arról, hogy a legkomolyabb és legművészebb feladatok megoldására képes. Ez a be-vezetés lesz záloga a prózaelőadások reneszárszának.

Ma már megelégnült az élet a színház körül. A színház műtermében Olasz Lajos mester vezetésevel szüntelen munka folyik. Az ember tragédiája valamennyi képére teljesen új, dekoratív pompájú diszlet készül. Az angyal, barát és halálkörü-sokat elsőrendű aradi énekkarok interpretálják, a forradalmi jelenetben óriási embertömeg mozog a színpadon, általában a külsőségek a színház igazgatóságának áldozatkész szellemét kívánják igazolni. Az előadás belső értékeit tekintve, a szereplők valóban haut parleur-jei az erdélyi színjárszának. Évát Erényi Böske játssza, aki az erdélyi szabadtéri előadásokon frappáns módon alakította a vezető női szerepet. Adám — Mészáros Béla, aki filozófiai távlatokat érint a figura studiumszerű kidolgozásával. Lucifer — Forgács Sándor, akinek széles művészi skáláján ennek az alakításnak kiaknázása leghivebb alkalom arra, hogy a közönség ismét szeretettel ünnepelje. Hasonlóan elsőrendű erők kezében érik tökéletes művészté valamennyi alakítás is, mert az igazgató-ság nagy súlyt helyez arra, hogy a közönség azonnal meggyőződjék a színtársulat értékeiről.

— Aranytányérból eszik makarónt Európa leggazdagabb embere. A rejtélyes életű Bazil Zacharov, aki mérhetetlen vagyona ellenére naponként csak egy tányér makarónt eszik, keveset tud a világ. Gyomorbaja miatt csak makarónt szabad ennie, de azt aranytányérból eszi. Zacharovról rendkívül érdekes képes cikket közöl a „Tolnai Világlapja” új száma, amely gazdag és változatos tartalommal jelent meg.

Ma,
szerdán
(3-án)

**BEZÁRUL A
LITTECKY-
KRAUSZ I.
KIÁLLÍTÁS**

a Kulturpalotában

ca. 200 festmény, rajz, grafika, színes gyapjufonallal készített ragyogó kompozíciók.

Belépés díjtalan.

4108

Este 7,9-ig nyitva.

Nagyarányu selyemcsempészsés tetteseit tartóztatták le a román-magyar határon

A gyorsított eljárásról szóló törvény alapján ma három-három havi börtönre ítélték az elfogott csempészeket — Háromnak sikerült visszazöknüni — Fél millió bírság — Nyomozás a csempészáru aradi címzettje után

Vakmerő csempészsés tetteseit fogták el tegnap a határszéli Turnu községben és a csempészek a gyorsított eljárásról szóló törvény alapján, ma már az aradi törvényszék elé kerültek. A feltűnést keltő ügy részletei a következők:

Tegnap éjszaka háromnegyed két óra tájban a Turnu község közelében cirkáló katonai őrszolgálat, amelynek tagjai: Paru főhadnagy, Tataru és Giurmascu altisztek és Herbai közkatona voltak, a határnál lévő kukoricásban gyanús embercsoportot látott. Feléjük közeledtek, azonban a kis csoport tagjai észrevették az őrszolgálatot, ledobták a kezükben lévő csomagokat és futásnak eredtek. A katonák üldözöbe vették őket, azonban csak egy férfit és egy nőt sikerült elfogni, azonkívül megtalálták a kukoricásban az eldobott csomagokat.

Hamarosan kiderült, hogy

négy bala selymet és szövetet próbáltak átcsempészni a határon.

Az elfogott csempészeket Pecicára szállították, ahol kihallgatták őket. A nőről kiderült, hogy Lazar Mária aradi asszony, aki már szerepelt csempészsési ügyben és aki érdekes történetet adott elő. Elmondotta, hogy barátságban állott egy Szőke Etel nevű battonyai asszonnyal, aki megígérte, hogy keresethez fogja juttatni. Megmondotta neki, hogy csomagokat kell áthoznia a határon és ennek eljében jutalmat kap. Lazar Mária megállapított battonyai barátnőjével abban, hogy levélben értesíti, ha a szolgálataira szükség lesz. A levelet az elmúlt napokban megkapta, mire átutazott Battonyára. Itt közölték vele, hogy részt kell vennie négy bala áru áthozatalában, s a megbízást elvállalta. Az aradi asszony kijelentette, hogy társait nem ismerte.

Érdekesebb vallomást tett elfogott társa: Penivrag György, egy battonyai román ember, aki ismerte szökött társait is. Elmondotta, hogy egy ismeretlen férfitől kapott megbízást az áru áthozatalára és neki, valamint társainak tíz-tíz pengőt ígértek, ha az árut sikeresen elhozza. Társai: Barta András, Barta István és Kis István battonyai lakosok, akiknek azonban sikerült megszöknüniük. Arra nézve, hogy kinek akarták áthozni az árut, az elfogottak nem adtak információt. A vallomásokról jegyzőkönyvet vettek fel, majd

a vámhivatal ötszázezer lejes bírságot állapított meg a lefoglalt áru után

és Lazar Mária társával együtt erős fedezet mellett Aradra küldték, hogy további sorsukfelett döntsenek.

Miután tettenérés történt, a gyorsított eljárásról szóló törvény alapján, még ma déli előtt elkészült ellenük a vádirat és ma déli két

órákor kerültek a csempészek az aradi törvényszék első szekciójának Herb-Niculatanácsa elé. A vádat Gutunoiu ügyész képviselte, míg a védelmet Marculescu Athanaz aradi ügyvéd látta el. A perbeszéd után a törvényszék bűnösnek mondotta ki a két csempészt és három-három havi börtönre ítélte őket,

az államot pedig polgári perre utasította a bírság behajtásával. Az ügyész belenyugodott az ítéletbe, a védő azonban fellebbezést jelentett be.

A két csempész további rendelkezésig fogva maradt és a tárgyalás után visszakisérték őket az aradi ügyészség börtönébe. A védő szerdán kéri szabadlábrahelyezésüket, ami Penivragnál teljesen valószínűtlen, miután külföldön lakik. A nagyarányú csempészsés ügye azonban még nem ért véget, mert

a bűnügyi hatóságok információja szerint az árut egy aradi magánzó rendelte meg.

aki nem tartozik a kereskedők sorába. A nyomozás ebben az irányban folyik és ha sikerül kideríteni a címzett kilétét, úgy az ügyben további érdekes fejlemények várhatók.

Letartóztatták Dillinger, a gangster-vezér kozmetikusait

Erdekes bűnügyi bonyodalom a szitává lött amerikai bandita — aremütéte körül

New-Yorkból jelentik: Noha John Dillinger, a hírhedt gangster-vezér és „az 1. számú közellenység” már hónapok óta halott, ügyével kapcsolatosan mégis érdekes törvényszéki utójáték zajlik le a közeljövőben. A rendőrség ugyanis

kinyomozta azokat az orvosokat, akik Dillinger arcát kozmetikai operációval annyira megváltoztatták, hogy nem lehetett ráismerni.

A rendőrség öt személyt tartóztatott le és pedig dr. William Leasert és dr. Harold Kasset, az orvosok két asszisztensnőjét és egy ügyvédet. Az orvosok Dillingert május 17-én operálták meg.

Az amerikai orvosok szervezete élesen tiltakozik a két orvos letartóztatása ellen és megállapítja, hogy Leasser és Kasset nem ismerték Dillingert, kövekezésésképp

nem tudták, hogy miért van szüksége a kozmetikai műtetre.

Az orvosszervezet megállapítja, hogy a férfiak rendszerint azért operáltatják meg arcukat, hogy bizonyos hölgyeknek tetszenek, de erről nem szeretnek beszélni. A különös ügyben a bíróság mondja most majd ki a végső szót. Az amerikai rendőrség különben roppant ellenzi a kozmetikai műtéteket, mert azok nagy előnyt biztosítanak a gonosztevőknek a rendőrség elleni küzdelemben.

Elítélték egy aradmegyei község volt interimárbizottsági tagjait, akik meghamisították egy ülés jegyzőkönyvét

— Két-két havi fogházat kaptak Chier község volt vezetői —

Egy aradmegyei község két volt vezetője jelent ma meg az aradi törvényszék előtt, közokirat-hamisítással vádolva. Mladin Macase és Cocuiba György, Chier községbeli gazdák, a volt chieri interimár-bizottság tagjai kerültek a bíróság elé, azzal vádolva, hogy egy interimár bizottsági ülésről szóló jegyzőkönyvet meghamisították. Az előzményei a bűnpörnek a következők: Mladin György volt chieri bíró, az egyik vádlott öccse különböző hivatali szabálytalanságokkal vádolva került bíróság elé és az aradi törvényszék hat havi börtönre ítélte. A Táblánál jegyzőkönyvet mutattak be, amelyben a község vezetősége azt igazolta, hogy semmiféle kára Mladin szabálytalanságaiból nem volt és nem lép fel ellene károsodott félként. Ennek alapján a bírót felmentették.

Később új vezetőség került az aradmegyei község élére, amely viszont feljelentette az előző interimár-bizottság két tagját azzal az indokolással, hogy a timisoarai Tábla előtt bemutatott jegyzőkönyv hamis volt. A mai tárgyaláson kihallgatták a vádlottakat, akik tagadták a hamisítást, majd Pauesti Miklós szenátor tette meg terhelő vallomását. Kihallgatták még dr. Dante Gherman aradi

Bundák, szörmék
legolcsóbban
Neuländernél
Fischer Eliz-palota. 4150

Az ókirályságba vezényelték az oradeai vezető kisebbségi postatisztviselőket

Oradeáról jelentik: A napokban levelet kézbesítettek a helybeli postaigazgatóság összes kisebbségi tisztviselőjének, amelyben dr. Boeriu, a kerületi postaigazgató értesíti őket, hogy

miniszteri rendelet alapján „szolgálati érdekből” az ókirályságba helyezték át őket.

Fülöp Sándor mérnököt, a műszaki osztály vezetőjét, lasiba helyezték át. Bozzer Sándor felügyelőt Craiovára. Igaz Károly felügyelőt Craiovára, dr. Aberle Pál felügyelőt Bazargicba, Reich Miksa postafőtisztet lasiba. Szántai postatisztet pedig stantaba, Banghert postatisztet pedig Turnu-Severinbe helyezték át.

Az áthelyezések november 1-re szólnak.

November elsejétől kezdődőleg az oradeai postaigazgatóság már nem folyósítja az áthelyezett tisztviselők fizetését.

Az alacsonyabb rangú kisebbségi postatisztviselők nyelvvizsgájának eredményeivel kapcsolatban még semmiféle intézkedés nem történt.

KULTURPALOTA

Szombaton, 1934. október 6-án este 9 órákor

Taras Mykyscha

a mai Oroszország zseniális zongoraművésze

egyetlen hangversenye.

A bécsi, varsói, budapesti és moszkvai zongoraversenyek győztese.

Jegyek: 4020

Sándor könyvkereskedésben.

Ma utoljára!
CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órákor,
Bécsi bál

(MASKERADE)

Paula Wessely. Adolf Wohlbrück,
Olga Tschehowa.

Ma utoljára!
SELECT: 5, 7¼ és 9¼ órákor!

A TEXASI KALANDOR

TOM MIX.

Jön: Anny Ondra vigjátéklágere,
Az elcsereált menyasszony!

Jön: A halálos verseny!
Főszereplője: Buck Jones.

HIREK

Virágot holdul...

Az alábbi eset egy budapesti hölgygel történt, akinek a Rózsadombon van villája. Ebben az utcában csupa villa van. Gyönyörű virágos kertek közepén állanak ezek az uri házak. Gyakran kopogtatnak be koldusok a villákba. A hölgyhöz, aki az esetet elmondta, egy napon töpörödött, rongyos öreg anyóka állított be. Pár fillért akart neki adni, az anyóka azonban nem fogadta el.

— Nem kell nekem pénz, — mondta siró hangon — csak néhány szál virágot kérek.

Szomorú történetet mesélt el az öreg koldusasszony. Egyetlen lánya öngyilkos lett s utolsó kívánsága, melyet a kórházi ágyon haldokolva mondott el, az volt, hogy anyja minden nap egy pár szál virágot vigyen ki a sírjára. A rózsadombi hölgy meghatózott és utasította személynét, hogy ha az öreg nénike jelentkezik, mindig adjanak neki egy-két szál szép virágot. Heteken át, hónapokon át ment ez így. Egy alkalommal a rózsadombi hölgynek a Belvárosban volt dolga. Beteglátogatásra ment és elfelejtett virágot vinni a kertjéből.

A Belváros egyik utcájában öreg virágáros asszonyt pillantott meg a sarkon állva. Odalépett hozzá s megdöbönt. Az ő pártfogoltja állt a sarkon és árulta az ő virágait. A hölgy nem akarta leleplezni magát. Odament az asszonyhoz és virágot kért. Az ára után érdeklődött. Borsos volt. Alkudozni kezdett. A virágáros asszony nagyon haragudott.

— Festékre, puderra nem sajnálta a pénzt? — kiáltotta méltatlankodva. — Drága ruhára, selyemharisnyára telik, csak virágra nem? Mit gondol a nagysága, ingyen kapom én a portékámat, vagy iopom én a virágokat?

A hölgy másnap érdeklődött ismerőseknél, a szomszédos villatulajdonosoknál. Kiderült, hogy valamenyen ismerik az öregasszonyt, valamennyitől rendszeresen kap virágot „a lánya sírjára”.

A rózsadombi villákban sokat mulatnak mostanában az élelmes néniken, aki kolduló körútján változatlanul megkapja virágalmazását.

— IDŐPROGNÓZIS: Továbbra is csendes, szelg kissé hűvös, tulnyomóan derült idő várható. A hőmérséklet nem változik.

— Dollíuss szentté avatását ajánlja egy egyetem tanár. Bécsből jelentik: A katolikus „Kirchenzeitung” legújabb számában Adamer tanár, a saizburgi egyetem teológiai fakultásának dékánja felveti Dollíuss szentté avatásának gondolatát. Megállapítja, hogy Dollíuss megérdemelné, hogy a nagy szent uralkodók, Szent Lajos, Szent Henrik és Szent Lipót mellett kapjon helyet. Megállapítja azt is, hogy sok hívő különböző kívánságai teljesültek, miután Imáikba foglalták Dollíuss nevét.

— AZ ÉRETTSÉGI ELTÖRLÉSÉT KÖVETELIK A BUCURESTI-LAPOK. Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium kiadott jelentése szerint az országban a vizsgára jelentkezőeknek hatvan százaléka tette le a sikeres vizsgát. Bár ez a jelentés kedvező színben igyekszik feltüntetni az érettségi eredményét, a bucaresti-lapok valamenyenlen támadják Anghelescu minisztert és a mai rendszert, amelynek eltörlését követelik. Azt írják a lapok, hogy a mai rendszer csak a botránynak és a részrehajlásnak ad teret. Ezért legsürgősebben meg kell szüntetni.

— Tíz márkát vihetnek magukkal külföldre a németek. Berlinből jelentik: A ma reggel megjelent németországi lapok közlik a birodalmi gazdasági miniszter rendelkezését, amely lehetővé teszi, hogy németországi lakosok külföldi luxus-utazásra induljanak. A rendelet értelmében az eddigi 50 márkával szemben a külföldre utazó németek csak 10 márkát vihetnek magukkal, amj természetesen egy külföldi utazásra nem elegendő. Abban az esetben, ha valakinek haladéktalanul sürgős ügyben kell külföldre utaznia, engedélyezik az 50 márkát, de csak abban az esetben, ha a sürgősséget az illetékes rendőrség igazolja.

— A bolgár király megkegyelmezett a halálra ítelt kommunistáknak. Szófiából jelentik: Az itteni hadbíróság halálra ítelt 9 kommunistát, akiknek a király most megkegyelmezett és büntetésüket életfogytiglani börtönre változtatta át. Ezenkívül 33 vádlottat 4—12 évi fogházra és 19 vádlottat feltételelesen 2—4 évi fogházra büntettek, míg 42 kommunista vádlottat felmentettek a vád alól. Valamennyi vádlott aktív katonai szolgálatot teljesített.

— Borzalmas vasúti katasztrófa Lengyelországban. Krakóból jelentik: A Bécs—Varsó és a Gdinea és Krakó között közlekedő gyorsvonat ma reggel a sűrű ködben egymásnak futott. A borzalmas erejű karambol következtében mindkét gyorsvonat lefordult a sínekről. A szerencsétlenség Krzeszovica állomás közelében történt és már az első jelentések szerint a tragédiának 10 halálos áldozata és 20 sebesülte van. Ujabb jelentések szerint a halálos áldozatok száma 12-re emelkedett, míg a sebesülteké 27-re.

— Magyarországi buzaajándék a lengyelországi árvízkarosultaknak. Varsóból jelentik: A magyar kormány a lengyelországi árvízkarosultak felségítésére nagyobb mennyiségű buzaadományt szavazott meg. A magyar buzaajándék — amely tíz vagon buzából állott — ma érkezett meg a lengyel fővárosba. A küldeményt Széchenyi Károly gróf kísérte, akit a varsói pályaudvaron ünneplés fogadtatásban részesítettek.

— UJ RENDSZER A KÜLFÖLDÖN TANULÓ DIÁKOK UTLEVELÉNEK KIADÁSÁBAN. Az aradi rendőrség hivatalosan közli, hogy a jövőben nem állít ki külföldön tanuló diákok részére utlevelét. Az aradi rendőrséghez csupán az utlevél iránti kérvényt kell benyújtani, amit azután továbbítanak Bucurestibe. Ha az illetékes fórumnál azután jóváhagyják az utlevél-kérést, akkor már a kiállított kész utlevelét küldik meg az aradi rendőrségnek.

— Kivégzik Baranyamegye románét. Budapestről jelentik: A Kuria helyben hagyta Bognár György 34 éves napszámos halálát ítéletét. Tavaly novemberben a baranyamegyei Pellérd községben meggyilkolták Átol József gazdát és feleségét súlyosan megsebesítették. Rövid nyomozás után kiderült, hogy a rablógyilkosságot Bognár híres betörő és tolvaj követte el, aki állandóan a Mecsekben tanyázott és rémületben tartotta a környéket. Bognár úgy ölte meg a gazdát, hogy elrejtőzött annak istállójában. Amikor a kora reggeli órákban Átol az istállóba ment, Bognár hátulról megtámadta és fejszével szétverte a fejét. Utána a lakásba ment és a pénzt kutatta, de közben előjött a gazda felesége, akit a rabló baltával szintén leütött. Azt hitte, hogy az asszony is meghalt, de az később magához tért és sikoltozni kezdett. Bognár megijedt és elmenekült. Az asszony vallomására fogták azután el Bognárt a csendőrök.

Steiner magánintézete

előkészít felelősséggel bel- és külföldi magántanulókat. Délutáni correpetálások. Iosif Vulcan 4. 4083

— Ártatlanul vádolták meg a bucaresti-l Tiszti Kaszinó volt büffését. Bucurestiből jelentik: A rendőri nyomozás megállapította, hogy Ioanici, a Tiszti Kaszinó volt büffését ártatlanul vádolták meg és az ellene történt bejelentés bosszu műve volt. Piscopescu bosszút akart állni a volt büffésen, aki ellen semmiféle terhelő bizonyíték nem merült fel és ezért ötnapi fogság után tegnap szabadonbocsájtották.

— Cetatea-Alba-n üll le büntetését Mayer-Tigăreanu volt timisoarai árvaszéki ülnök. Timisoaráról jelentik: Jelentették, hogy az egyik határállomáson felismerték és letartóztatták Mayer-Tigăreanu volt timisoarai árvaszéki ülnököt, akit jogerősen 2 évi és 100 napi börtönre ítélték csalás és zsarolás miatt. A volt árvaszéki ülnököt már régóta körözik a hatóságok és most, a mikor hosszas külföldi tartózkodás után visszaérkezett, azonnal letartóztatták és erősen megbílycselve Cetatea-Alba-ra szállítják, ahol azonnal megkezdik börtönbüntetésének kitöltését.

— Meglopta unokabocsát egy pecicai lakos. Totok István pecicai lakostól az elmúlt éjjel elloptak 10,540 lejt. A csendőrség bevezette a nyomozást és sikerült is a tettest a károsult unokabocsa, Barta János személyében elfogni, aki beismerte, hogy az összeget ő lopta el. Az összeg egy részét, mintegy 2000 lejt megtalálták nála, míg 8000 lejt állítólag a tanyán a disznóolba ásott el.

SZÖRMÉT fest modernül berendezett üzemenében: Berdov, Strada Numa 136. olcsón: Pompiliu 82-84.

Csütörtök este indul a fővárosba az aradiak vásárvonata

Meghosszabbították a jelentkezési határidőt

A fővárosból érkező jelentések, valamint azok, akik nemrégiben Bucurestiből visszatértek, arról tanuskodnak, hogy Romániában nem volt még hasonló arányú és hasonló szépségű, látnivalókban gazdag kiállítás, mint az ország iparának a Parcul Carol-ban rendezett demonstratív bemutatója. Erthető tehát ha felfokozott érdeklődéssel figyelt fel ugy Arad, mint a megye társadalma a Kereskedelmi Testület által megindított mozgalomra — amely a szervezés munkáját önzetlenül magára vállalva — módot kíván nyújtani a kereskedőknek, hogy rendkívül olcsó utazási költség mellett megtekinthessék ezt a valóban élményként ható kiállítást.

Mint már előző számainkban jelentettük, különvonat csak akkor indul, ha legalább 300 jelentkező akad, ellenkező esetben ugynevezett csoportutazást rendeznek, amely mellett a résztvevők szintén jelentős kedvezményeket kapnak. Tekintettel arra, hogy a csoportutazáshoz szükséges létszám már az első jelentkezési napon betelt és, hogy az utazás iránt felfokozott érdeklődés nyilvánult meg, a rendezőség úgy döntött, hogy a jelentkezési határidőt meghosszabbítja és így nyújt módot arra, hogy minél többen vehessenek részt a társasutazáson. Az előjelekből ítélve a jelentkezők száma rövidesen háromszázra emelkedik és ebben az esetben különvonaton tehetik meg az utat Bucurestiig és vissza.

Ez a bucaresti-i ut bizonyosságát kívánja szolgáltni annak, hogy Arad kereskedő és iparostársadalma, valamint egész közönsége megbecsüli támogatja az ország iparát és impozáns tömegben látogatja meg annak kiállítását. A különvonattal, az aradiak élén utazik Bucurestibe Ursu János dr. interimar-bizottsági elnök is, valamint Cotioiu Romulus dr. képviselő, Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke, Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára és Vulcu Maxim, az Ipartestület elnöke. Az utazás rendezősege átiratot intézett a Kereskedelmi Testülethez, kereskedelmi fiiskolához és a fa- és fémpariskolához, hogy 5 kereskedelmi alkalmazottat, 5 kereskedelmi iskolai hallgatót és 5 fa- és fémpariskolai hallgatót díjmentesen visz el Bucurestibe.

Az utazás előkészítésének munkájába bekapcsolódott az aradi sajtó is, úgyhogy a jövőben az utazásra jelentkezni az Aradi Közlöny, az Erdélyi Hírlap, a Stirea kiadóhivatalában, valamint Domán Sándor üzletében, a Kereskedelmi és Iparkamarnál, a Kereskedelmi Testületnél, valamint az Ipartestületnél lehet. Az említett lapok kiadóhivatalában lehet átvenni a jegyeket és itt lehet eszközölni a befizetéseket is. II. osztályú gyorsvonaton az utazás díja oda és vissza 600 lejt tesz ki, vagyis kevesebbet, mint egyéni utazása esetén a III. osztályú gyorsvonat utazási díja lenne. Abban az esetben, ha összegyűl 300 jelentkező, III. osztályú kocsit indítanak és ezen az utazási díj oda-vissza 400 lejt. A vonat a hó 11-én, csütörtökön este 8 órakor indul. A kirándulók három napot tölthetnek Bucurestiben, amennyiben a különvonat vasárnap este 10 órakor tér vissza Bucurestiből és hétfőn a délelőtti órákban érkezik meg Aradra.

— A szerencse kitart a Kereskedelmi Hitelintézet R. T. föelárusító játékosai mellett, mert az 5-ik osztály záró húzásán az egyik 1,000.000 lejes premiumot a nála vásárolt 74153 sz. sorsjeggyel, szerencsés játékosai nyerték meg. Ez a harmadik nagy nyeresemény, amivel a Kereskedelmi Hitelintézet szerencsésítette meg játékosait a lefolyt 5. oszt. sorsjátékon, mert a 70371 és a 72675 sz. sorsjegyekkel azok szerencsés tulajdonosai 200.000—200.000 lejt nyertek. A fenti nyereseményeken kívül még számos 50.000, 40.000, 20.000 és 10.000 lejes nyeresemény is jutott osztályrészül ezen föelárusító játékosainak. A 6-ik sorsjáték sorsjegyei már forgalomba kerültek és felhívjuk a sorsjegyvásárló közönség figyelmét ezen új játék előnyeire, amely jóval több milliómst biztosít, mint a multban.

— Szívbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorrra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

— Ma az alantli gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulev. Regina Maria.
DANCIU: Plata Mihai Viteazul.
BFRGER: Calea Saguna.
BERNAT: Lángá Gará (vasútállomásnál)

Adóbonokat

legelőnyösebb árban 4145

VESZ és ELAD
GOLDSCHMIDT BANK RT.

Magyar újságírókat

ültek a vádlottak padjára a sinfalvai és a borévi rombolások miatt

Clujról jelentik: A turdai botrányos községi választások a sinfalvai és borévi rombolások még mindig nem kerülhetnek le a napirendről. A bíróság a rombolások vádlottait felmentette, helyettük azonban most a vádlottak padjára kerülnek a cluji kisebbségi újságírók, akik annakidején az esetről beszámolókat, tudósításokat írtak, vagy pedig kommentárokat fűztek a történetekhez.

Csütörtökön 10 magyar újságíró kerül ezért a törvényszék negyedik szekciója elé. Az ügyészség ugyanis államellenes izgatást látott a tudósításokban, cikkeken, mert véleménye szerint a cluji lapok nem a tényeknek megfelelően számoltak be az eseményekről. A névsor egyébként a következő: *Szentimrei Jenő, Zagoni István, Szász Endre, Olajos Domokos, Végh József, Walter Gyula, Zomora János, Mayer Antal, Bakos Aladár, Kovrig János.*

A vádirat szerint az ügyészség a büntető-törvénykönyv 172. szakaszának második pontja és a *Marzescu-féle törvény 11. és 8. szakasza alapján kéri a vádlottak megbüntetését.* Ha a bíróság nem hoz felmentő ítéletet, egy a turdai zavargásoknak, a sinfalvai és borévi rombolásoknak *egyedüli elítélteit a magyar újságírók lesznek.*

— **Mária özvegy anyakirályné londoni utja.** Bucurestiből jelentik: Egyes külföldi lapok fantasztikus híreket közölnek Mária özvegy anyakirályné angliai útjával kapcsolatban. Hivatalos helyen megállapítják, hogy az anyakirályné — akinek művei Angliában nagy népszerűségnek örvendenek — irodalmi körök meghívására utazott Angliába és ebből az alkalomból látogatást tett az angol királyi családnál is.

— **Gyilkolt, hogy fogsága alatt családja ne éhezzen.** Miskolcra jelentik: Miskolcon rabló-gyilkosság áldozata lett egy idős zongoratanító. A rendőrség erélyes nyomozása folytán mára kézrekerült a tettes Németh János munkás személyében, aki bevallotta, hogy egy bárdal többször fejszujtotta az öregasszonyt, akit kiakart rabolni. Elmondotta, hogy azért akart pénzt szerezni, mert egy régebbi bűnyéből kifolyólag hét hónapi fogságra volt ítélve és azt akarta, hogy addig, amíg büntetését leüli, családjának legyen mit ennie. A zongoratanítónó holttestét felboncolták és megállapították, hogy hét üstét kapott fejére. A gyilkost átadták a miskolci ügyészségnek.

— **Árverést tüztek ki báró Groedel bécsi palotájára.** Bécsből jelentik: Báró Groedel Albertnek, a neves famágnásnak bécsi palotájára árverést tüztek ki. A palota eredetileg egy Esterházy-hercegé volt és báró Groedel annak megvételekor több mint 150.000 schillinges beruházásokat eszközölt. Groedel Albert bárót játékszenvedélye juttatta odáig, hogy palotáját most árverezik. A báró egyébként jelenleg egy kis galíciai faluban él.

— **Pályázat egy aradmegyei telekkönyvi igazgatói állásra.** Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai számában több megüresedett tisztviselői állásra hirdet pályázatot. A megüresedett állások között szerepel a halmagiui telekkönyvi igazgatói állás, amelyet az igazságügyminisztérium pályázat útján tölt be.

— **Angol utasszállító repülőgép katasztrófája hét halottal.** Londonból jelentik: A beérkezett jelentések szerint a „Biarritz” gőzös a La Manche csatornában egy angol repülőgép roncsait találta meg 7 holttesttel. Később, mint megállapítást nyert a „Biarritz” gőzös a délelőtt tíz órakor Staplefordból Le Bourget felé indult rendes utasszállító gép roncsait találta meg. A lezuhant gépben hét utas holttestét találták, amelyek a felismerhetetlenségig szétroncsolódtak. A repülőgépen három angol, három francia és egy amerikai utas lelte halálát.

— **Három triestri boxbajnok borzalmas szerencsétlensége.** Triesztből jelentik: Három triestri boxbajnok, akik vasárnap este Trevizóban tartottak mérkőzést és onnan este autóval akartak visszatérni Triesztbe, borzalmas autószerencsétlenségnek estek áldozatul. Utközben ugyanis a nagy sebességgel száguldó autó egy árokba fordult és mindhárom boxbajnok azonnal meghalt.

Ügynököket keresünk

helyi és vidéki szervezésre. — Ajánlatokat „Munka-keresők” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 4148

LEGUJABB

Lezuhant Athénben nővére palotájának harmadik emeletéről és szörnyethalt Calimache román herceg

Éjszaka két órakor telefonálta az Aradi Közlöny tudósítója:

Tragikus szerencsétlenség áldozata lett Calimache román herceg. A herceg Athénben tartózkodott, ahol nővére, Cantacuzino hercegnő vendége volt. Kedden este a herceg a harmadik emeleten levő lakásban tartózkodott és nekitámaszkodott a nyitott ablak párkányának. Hirtelen elvesztette egyensúlyát és kiesett az ablakon Calimache herceg összetört tagokkal, véresen te-

rült el a kövezeten. Nyomban kórházba szállították, azonban az orvosok már nem tudtak rajta segíteni: pár perc múlva elhunyt. A tragédiáról értesítették a herceg Bucurestiben lakó rokon-ságát.

Érdekes, hogy a tragikus véget ért Calimache herceg felesége és fia néhány héttel ezelőtt Aradon járt egy előkelő bucuresti-i társasággal együtt és egy napot töltöttek városunkban.

Filotti Zamfir rendőrkezes elnöksége alatt új segélyező egyesület alakult Aradon

Az igazgatóság a város gazdasági életének vezetőiből áll — Az alapszabály biztosítja a tartalékok sértetlenségét és különböző értékes kedvezményeket nyújt

Nagyjelentőségű és nagyjövőjű gazdasági intézményként Filotti Zamfir rendőrkezes elnöksége alatt „Solidaritas” segélyező egyesület elnevezéssel új egyesület alakult Aradon, mely megtalálta a szociális és emberséges működés lehetőségét. Más hasonló intézmények botrányos lefolyású közgyűlései és visszaélései jól ismertek a sajtóból. Ennélfogva az új egyesület modern reformokat vezetett be, melyek a tőkék és tartalékok veszélyeztetését kizárják és különböző hasznos kedvezményeket nyújtanak a tagoknak.

Miután más egyesületek, súlyos veszteségek után a tagok viszontbiztosításával igyekeztek magukat szanálni, a „Solidaritas” elhatározta belépő tagjai azonnali viszontbiztosítását és e célból kedvező megállapodást létesített az „Agricola-Fonciera” biztosító társasággal. A megállapodás feltételeit azon az alapon állapították meg, hogy a „Solidaritas” egyesületbe több ezer tag iratkozik be és a biztosító társaság a nagy taglétszámra tekintettel leszállított tarifát és az egyéni biztosítási kötvényben megállapítottaknál egyébként is kedvezőbb feltételeket állapított meg. Az azonnali viszontbiztosítás minden veszteséget kizár, mert az egyesület az inkasszált tagsági díjakat azonnal befizeti a biztosító társaság pénztárába. A legtöbb hasonló egyesület alapszabálya úgy rendelkezik, hogy a tagdíjak fizetésének 30 vagy 60 napon át való elmulasztása az összes tagsági jogok és az összes tagdíjbefizetések elvesztését vonja maga után. Tekintettel arra, hogy sok egyesületi tag ilyen módon 6—8 évi tagság és sokezer lej tagdíj befizetése után veszt el befizetéseit és tagsági jogait, a „Solidaritas” szociális és emberséges érzelék már alapszabályaiban is úgy oldotta meg ezt a súlyos problémát, hogy az a tag, aki legalább 3 éven át fizetett tagdíjat, nem vesztheti el befizetéseit, hanem igényelheti a tagdíjak tőkésítését, a könyvecské visszavásárlását, vagy olcsó kölcsönt minden keze nélkül.

Az új egyesület helyisége Moise Nicoara-uca 6. szám alatt van, ahol az igazgatóság részletes felvilágosítást nyújt és jelentkezéseket elfogad. Az igazgatóság tagjaiban rejlik morális erő, valamint az értékes reformok reményét adnak a tagok tömeges jelentkezésére és egy egészséges alapon vezetett szociális egyesület hasznos működésére.

— **A sofförtantolyamra beiratkozni lehet még folyó hó 6-ig a Felső Fa- és Fémipariskolában.** Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a sofförtantvizsgát (akár a hivatásos, akár az amatőrsofförtant részére) csak azok tehetik le, akik a tantolyamot elvégzik. 3148

— **Letartóztatták Bécsben Grillparzernek egyik nemzeti-szociálista leszármazottját.** Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban ma letartóztatták a kancellária egyik előkelő tisztviselőjét. Sonneleitner, aki állítólag nemzeti-szociálista propagandát folytatott. A főtisztviselő letartóztatása nagy felzúdulást keltett, miután előkelő családja és széleskörű összeköttetései vannak. Sonneleitner Grillparzernek, a nagy drámaírónak egyik leszármazottja.

— **TITOKZATOS ZÖLDSZINŰ ROBBANÓ-ANYAGOT RABOLTAK EGY AMERIKAI FEGYVERGYÁRBÓL.** Londonból jelentik: Az amerikai Bridgeport várost vakmerő betörés tartja izgalomban. A betörés a Remington-féle lőszergyár egyik titkos folyosójában történt, ahol a különleges lőszereket tartják erős őrizet alatt. Ismeretlen tettesek eddig még kiderítetlen módon bejutottak a titkos folyosóra, ahonnan úgynevezett Pol-Nol robbanóanyagot loptak el nagy mennyiségben. Ez a zöldszinű puskapor egyike a legnagyobb hatású robbanószereknek. A vizsgálat bevezetése után az amerikai hatóságok fagrazokon fordultak a tolvajokhoz, hogy a legnagyobb elővigyázattal bányának a robbanószereket, amely a legkisebb ütődés következtében explodál és a levegőbe repülhet az egész város.

— **Váltóhamisítással vádolt volt aradi háztulajdonos.** Milankovics Pál volt aradi háztulajdonos váltóhamisítással vádolva került ma az aradi törvényszék elé. A vád szerint Milankovics, aki hónapokkal ezelőtt költözött Dobrudzsába, elutazás előtt egy 4300 lejes váltót hamisított. A mai tárgyaláson Milankovics Pál kijelentette, hogy a váltót nem ő írta alá, de bevallotta, hogy az ügynek véget vessen. Miután senkit sem ért károsodás, a bíróság felmentő ítéletet hozott.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József” keserűviz használata által — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el.**

— **Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ismételtén felhívja az 1934-es, vagy a korábbi évi járatokba tartozó ifjak figyelmét, akik tanulmányi szabadságot kértek, hogy legkésőbb ez év október 15-ig igazolványt nyújtsanak be, amelyben az illetékes főiskola tanúsítja, hogy az 1933—34. tanévben oda be voltak iratkozva, tanfolyamokat hallgattak és vizsgákat tettek. Ezt az igazolványt be kell nyújtani azoknak is, akik tanulmányi szabadság iránti kérelmüket már benyújtották és ahhoz az 1933—34. évi tanév elvégzéséről szóló bizonyítványt mellékeltek. Ezeknek külön kell igazolniuk, hogy vizsgát tettek. Azok, akik október 15-ig ezeket az igazolványokat nem nyújtják be, elvesztik a tanulmányi szabadsághoz való jogot és 1934. november 1-én be kell vonulniuk.**

URANIA
MA. szerdán 8. (mérs.), 5, 7¼ és 9¼ órakor

Szőke Szakáll
RALF A. ROBERTS
Szenzációs premierbohózat műsora:

A tolvajok tolvaja
Igazgató egy napra
Elveszem a feleségem
stb. stb.

PARAMOUNT PREMIER JOURNAL!
Jön: **ESKIMO!** Jön:

SPORT

Aradi versenyzők hatalmas sikerei az országos teniszbajnokságokon

Somogyi Klári a női egyes döntőjébe, Gitta Sándor a férfi egyes elődöntőjébe került

Bucurestiből jelentik: A múlt hét elején megkezdődött országos teniszbajnokságokon az ország valamennyi nevesebb játékos részét vesz és így a selejtező meccsek öt teljes napot vettek igénybe. A legtöbb versenyszámban már az elődöntőig jutott el a verseny, sőt a női egyes I. osztályu versenyben már a döntő előtt tartanak. Az aradi versenyzők közül

Somogyi Klári a várakozásnak megfelelően, sorra győzte le ellenfeleit

és simán jutott be a döntőbe. Ternoviciné ellen 6:2, 6:4. Unannal szemben 6:2, 6:2. Wertheim ellen pedig 6:1, 6:3 volt az aradi bajnoknő eredménye, a döntőben pedig a régi rivális: Popperné-Ziszovits Lenke lesz Somogyi Klári ellenfele.

Az elsőosztályu férfi egyes versenyben váratlanul

nagyszerűen szerepelt az aradi Gitta Sándor,

akinek kitűnő kvalitásai ezen a versenyen bizonyították ki első ízben olyan mértékben, ahogy azt a tehetséges játékos eddig csak sejtetni engedte. Gitta a nagy konkurrenciában felverekedte magát az elődöntőig, amelyben kivülé eddig a tavalyi országos bajnok Botez és az idei bajnokjelölt Hamburger foglalnak helyet, tehát reális számítás szerint Gitta csak harmadik lehet, de ez is kitűnő teljesítmény az óriási konkurrenciát tekintetbe véve. Gitta utja az elődöntőig nem volt könnyű, mert egy Steinert és egy Pusztait kellett legyőznie, hogy ilyen előkelő helyezést érhesen el. Hőnig ellen 6:3, 6:3 arányban győzött. Steinert 6:4, 10:12, 9:7 arányban verte. Pusztai ellen pedig 6:3, 1:6, 7:5 volt Gitta győzelmi aránya. Az első osztályu férfi egyes versenyben Farkas is jól szerepelt, közvetlenül az elődöntő előtti fordulóban esett ki — Hamburgertől.

Az elsőosztályu férfi párosban az aradi Gitta—Farkas kettős 6:4, 3:6, 6:3 arányban győzött az Adelstein—Cerbu pár ellen, de a Segall—Caralulij duótól 6:3, 6:2 arányban vereséget szenvedtek.

O Választmányi ülést tart a Fortuna. A Fortuna SC szerdán, 3-ikán este fél 9 órai kezdettel, klubhelyiségében választmányi ülést tart és a vezetőség a tárgysorozat fontosságára való tekintettel kéri a választmányi tagok megjelenését.

O Összeállították a magyar válogatott csapatot. Dietz Károly dr., a magyar szövetségi kapitány, összeállította a vasárnapi osztrák—magyar Európa-kupa mérkőzésére a magyar válogatott csapatot, amely a következő: Háda—Vágó, Sternberg—Szalai, Szucs, Lázár—Pusztai, Cseh, Sárosi, Toldi, Ticska. Tartalékok: Vági, Polgár, Teleki és Tamássy.

O Norvégia vezet az északi kupában. Az északi kupában lezáródott a négyéves turnus első fele. Az utolsó meccsek során a norvégok 3:1 arányban legyőzték a dánokat, a finnek pedig — meglepetésre — 5:4-re nyertek a svédekkel szemben. Az északi kupa táblázata most így fest:

1. Norvégia	6	3	2	1	17	10	8
2. Svédország	6	3	1	2	17	14	7
3. Dánia	6	2	1	3	12	14	5
4. Finnország	6	2	—	4	10	18	4

O Győztek a magyar ökölvívók Würzburgban. A német turán lévő magyar boxoló Frankfurttal am Main-ban mérkőztek Würzburg válogatott ökölvívóival és 9:5 arányban legyőzték a németeket.

O Budapest—Frankfurt 10:6. A magyar ökölvívók németországi turájuk során hétfőn Frankfurtban legyőzték a helyi válogatott ökölvívó gárdát.

Bucurestibe utazva, keresse fel a GALERIES LAFAYETTE-t, amely áruház a hölgyeknek a legújabb párisi modelleket, az uraknak a legutolsó divatdarabokat nyújtja. — Egy látogatás Ont is meggyőzi!

Hogyan jött Noé unokája a Duna völgyébe..?

Egy háromszáz esztendővel ezelőtt élt krónikás fantasztikus meséje a magyarok eredetéről. — Ahol a legrégebb német bibliát őrzik...

Tépl, Premontrei kolostor. Több mint nyolcvanezer kötet könyv áll pergamentbe, disznóbőrbe és vászonba kötve, aranyos iniciálékkal ékesen és puritánul egyszerű, felírás nélküli táblában a premontrei fehér barátok hegyen épült kolostorában, Téplben. Óreg ez a kolostor nagyon, az Urnak 1193-ik esztendejében építették meg román stílusban a templomot, amelyhez a maga klasszikus stílusával később hozzáilleszkedtek a gót, barokk és reneszánsz korok is.

A könyvtára látványosság. Itt őrzik az Újtestamentum első német fordítását, a Codex Teplensis. Száz évvel Luther német bibliafordítása előtt, a XIV. század végén jelent meg ez a kézirat, amelynek a Freiburgban és Hamburgban őrzött fordítások csak a másolatai.

A rend tudós könyvtárosa, Pater Nendwich órák hosszat kalauzol a fölbecsülhetetlen értékű könyvektől és kéziratoktól roskadozó polcok között. Itt-ott megáll, hogy megmutasson nekem egy-egy különösebb becsü ritkaságot. A könyvnyomtatás első primitív példányai — incunabulumoknak hívják őket — éppen anynyira ritkaságszámba mennek, mint a II. század kéziratai.

Vékony vaslétrákon máskálunk a zsufolt polcok között, amikor egyszerre csak felcsillan a könyvtáros szeme, Disznóbőrbe kötött vas-tag könyvet emel le onnén és így szól:

— Ez a könyv, amelynek párijára eddig sehol sem akadtam, Magyarország, Erdély és a magyarok történelmét tartalmazza. Kereken kétszázötven esztendő, én azt hiszem, hogy ritkaság...

Lapozgatok a német nyelvű munkában. A címe hosszú és így hangzik:

PANNONIENS KRIEGS- UND FRIEDENS-BEGBENÜSSE

Das ist:

Eine kern-reiche Erörterung und Beschreibung aller derer blutigen Schlachten, und Treffen, Scharmützel, Streitereyen, Eroberungen und Bestürmungen verschiedener Plätze und Vestungen in HUNGARN, SIEBENBÜRGEN, MOLDAU und CROATEN GANZ UNPARTEISCH!

A könyv szerzőjének neve nincsen feltüntetve teljes egészében, mindössze a szerző kezdetűjét közli a munka. A szerző J. M. M. betűk alá rejti magát. A könyvet 1686-ban nyomtatták Nürnbergben és azt „Johann Hoffmann Kunst- und Buchhandlungja” adta ki.

A kétoldalas bevezetésben elmondja a szerző, hogy „ganz neparteisch” kíván maradni és így akar beszámolni a dicső magyar nemzet diadalmas csatáiról...

Az első oldalak a magyar történelmet tartalmazzák meglehetősen hiányosan. Árpádról vagy Álmosról nem tud a szerző semmit, illetve igen érdekesen mondja el, honnan erednek a magyarok, illetve Magyarország neve.

Ezt írja:

— Négyszázötven évvel a vízözön után Noé fiának, Japacinek fia, Bannon a Kárpátok völgyébe, a Duna mentére érkezett és háza népével itt telepedett meg. Ő alapította meg ezt az országot, amelyet róla BANNONIA-nak neveztek el. De az is lehet, hogy ez az ország nevére a Pannonia nevezetű hegytől kapta. Egész bizonyossággal nem lehet ezt már megállapítani. Ebben az országban születtek a dicső római császárok: Arctianus, Maximus Prebus, Diokletianus, Jovanus és Valentinianus. Azután eljött apáiföldjére vissza Attila, akit általában Isten ostorának neveznek. Halála után felbomlott a „HUNGARUS BIRODALOM”, amelyet később dicsőségben teremtett újja utódja, István király, a szent, aki megtérítette a keresztény hitre a pogány magyarokat.

Miután az ismeretlen J. N. M. imigyen elintézi a magyarok leszármazását Noétól Szent Istvánig, mindjárt rátér a török háborúk csatáinak történelmére, közbül-közbül néha egy-egy szót vesztégetve az Árpád-házi királyokra is. Ezekkel a csatákkal már annál behatóbban foglalkozik, néhol a precizitásban annyira megyen, hogy egy-egy csata lefolyását óráról-órára követi.

Pater Nendwich szerint a kétszázötven esztendő könyv unikum és érdemes lenne azal behatóbban foglalkozni. A premontrei-rend meleg szeretettel bocsájtja azt könyvtárában a tudományos kutatók rendelkezésére.

Egy 1718-ban Bécsben nyomtatott és IV. Károly császárnak ajánlott latin nyelvű topográfia Magyarország és Erdély vármegyéit sorolja fel.

Érdekes játéka volt a véletlennek, hogy mialatt a tudós könyvtáros lapozgatott a könyvben, annak fehér disznóbőrkötése levált és alatta egy, a XIII. századból származó latin kézirat vált láthatóvá.

— Ez nem tartozik a ritkaságok közé — mondotta Peter Nendwich — abban az időben pergamenre írott kéziratokat gyakran használtak fel könyvek bekötésénél. Ilyen módon gyakran akadunk valóban értékes leletekre és köztudomásu, hogy a legrégebb írott magyar nyelvemlék, a HALOTTI BESZÉD szintén ilyen módon vált ismeretessé...

A magyar történelmi kutatóknak mindenesetre érdemes lenne kutatásokat végezni a nyolcszáz esztendő premontrei kolostorban, a Marienbad melletti Tépl-on. Paál Jób.

Körösladányi telepátikus és szuggessziós estje a Városi Színházban

okt. 6. és 7-én, szombaton és vasárnap. Helyárak L. 10—30-ig bélyeggel együtt. Jegyelővétél szerdától a színházi pénztárnál d. u. 4—6 óra között

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Az erdélyi és regáti gyáripár versengése hozzájárul a fejlődéshez“

— írta Böszörményi Sándor dr., a Gyáripárosok Országos Szövetségének igazgatója. — Erdély—Bánát iparának évi termelése husz milliárd lej. — Az idei kiállítás nagy tanulságai

A bucuresti-i árumintavásár és iparkiállítás iránt változatlanul igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A vásár erkölcsi sikerét és óriási jelentőségét cikkben méltatja többek között Böszörményi Sándor dr., a Gyáripárosok Országos Szövetségének (UGIR) cluji igazgatója is, aki egy bucuresti-i napilap hasábjain az alábbi figyelemreméltó és az Erdély-bánáti gyáripár fölényét dokumentáló pontos adatokat hozta nyilvánosságra:

— A mostani kiállítás a romániai összes jelentősebb gyárak fejlettségét igazolja, de különösen az erdélyi és a bánáti ipar örvendős megalapozottságát világítja meg. Az ipari kiállítás alkalmából megállapítjuk, hogy Románia iparának évi termelése 62 milliárd lej, amiben a nagyiparon kívül a kis- és háziipar is hennifoglaltatik. Ebből az összegből 20 milliárd lej az ókirályságra, 15 milliárd lej Erdélyre, 5 milliárd lej a Bánátra és 2 milliárd lej a békeszerződésel Romániának itélt egyéb tartomány területére esik. A több mint 60 milliárd lej ipari termelési összeg tehát néhány millió lejjel felülmúlja az ország egy évi mezőgazdasági termelését, amely jó időkben sem volt több, mint 50—60 milliárd lej.

— Erdély és Bánát most is megtartotta iparának magas színvonalát — folytatja az igazgató — habár több év óta küzdenie kell a centralizációval, az iparnak a főváros felé való terelésével, amellyel gyöngül a vidék ipara. A különböző szakmák természetéből folyik az, hogy Erdély és Bánát ipara megtartotta vezető szerepét. Míg a Regátban a petroleum, a papír, a nyomdal, az épületfa (fűrészáru) iparok fejlődtek — a bucuresti-i jó viszonyok folytán — addig Erdélyben és Bánátban az arany-, ezüst-, a szén-, a vas- és fém-, az öszes árványi- és vegyi-iparok tűnnek ki legelső sorban, mert ezekből a nyersanyagokból mi bőségben vagyunk. Ugyancsak a legmagasabb fokon áll a textil- és cipőipar is, míg azonban ez a régi királyság területén most is megmaradt egyszerű háziiparnak. Örömmel konstatoálom, hogy Erdély és Bánát ipara megállta helyét a regáti konkurrenczia mellett. Ez a kiállítás is dokumentálja, hogy iparunk ugy anyagilag, mint erkölcsileg sokat haladt. A regáti és az erdélyi gazdasági versengés nagyban hozzájárul a fejlődéshez és a megerősödéshez s tovább kell haladni ezen az uton.

Tévedések alapján tömegesen veszik fel a büntetési jegyzőkönyveket az aradi pékműhelyek ellen

Az egy év előtti pénzügyminiszteri rendelet súlyos bonyodalmi — Amikor a kis sütőmesterek számára is elrendelték a forgalmiadó-regiszterek pontos vezetését és a számlák kiállítását

Annakidején részletesen írtunk arról, hogy Madgearu volt pénzügyminiszter kezdeményezésére megszavazott új forgalmiadótörvény súlyos terheket rakott a pékipárosok vállaira is, mert kötelességükre tette a forgalmiadó regiszterek legpontosabb vezetését. Hiába hivatkoztak az egyszerű kis sütőmesterek arra, hogy az ő szakmájukban szinte lehetetlenség a komplikált speciális regiszter hibátlan vezetése, mert erre külön irodai munkaerőt kellene tartani, hiszen munka közben csaknem lehetetlenség a pékmestereknek minden kiló kenyér eladását feljegyezni. Még nehezebb helyzet elé állította a Madgearu-féle törvény azokat a pékmestereket, akik liszt eladással is foglalkoznak.

A törvény életbeléptetése után az ország különböző részein megállapították az adóellenőrök, hogy a pékműhelyekben nem vezeték kifogástalanul a forgalmiadó kimutatásokat. Igen sok sütőmester jelentékeny mennyiségű liszt eladását állította be a regiszterbe, viszont feltűnően kevés kenyér eladása szerepel a kimutatásban. Néhány pénzügyigazgatóság jelentést tett erről a pénzügyminiszteriumnak, amely a múlt év októberében szigorú rendeletben kötelességükre tette a pékeknek, hogy a liszt eladásáról minden esetben felbélyegzett számlát állítsanak ki és annak másolatát, ellenőrzés végett, műhelyükben őrizzék meg. Ez a körendelet újabb komplikációt idézett elő, mert a pékek legnagyobb része a néhány kilós liszt eladásánál mellőzte a felbélyegzett számla kiállítását. Emiatt az aradi pénzügyigazgatóság ellenőrei kihágási jegyzőkönyveket vettek fel, nehogy ennek elmulasztása miatt őket vonja felelősségre felettes hatóságuk. Az egyik régi ellenőrrel beszélt az Aradi Közlöny munkatársa Csodálkozásunknak adtuk kifejezést, hogy ilyen differenciák miatt is súlyos kellemetlenségük lehet a kisiparosoknak.

— Magunk is belátjuk, — válaszolta a pénzügyigazgatósági kontrollor, — hogy súlyos helyzetben vannak az aradi és aradme-

gyei pékmesterek, de viszont a múlt évi pénzügyminiszteri rendelet kötelességünké teszi a liszteladás pontos ellenőrzését. Kétségtelen, hogy néhány kilós liszt eladása közben ropant nehéz a számlák kiállítása, másokása és felbélyegzése, amire az legtöbb kisiparosnak semmi gyakorlata sincs, de hát nekünk ragaszkodni kell a törvény és a rendeletek betűjéhez, mert most a legszigorúbban vannak bennünket felelősségre. Mi mindent elkövetünk az adózóknak a bajtól való megóvása érdekében, de nekik is alkalmazkodniuk kell a rendelkezéshez, amíg az érvényben van. Fölötteseink talán lépéseket tesznek aziránt, hogy ez a bonyolult helyzet tisztázódjon, de a pékek adó is feltétlenül pontosan vezessék a regisztereket és minden liszteladásról számlát és másolatot készítsenek.

— Aradi és aradmezei baromfitenyésztők meghívása Botosaniba Érdekes meghívás érkezett az Aradon megjelenő „Revista Agricola” című lap felelős szerkesztőjéhez, Lengyel Gáborhoz. A meghívás értelmében a botosani Mezőgazdasági Kamara meghívja az aradi és aradmezei baromfitenyésztőket az október 26—27—28-án rendezendő kiállításra, hogy ott bemutassák a fejlett és racionális baromfitenyésztést. Az aradi Mezőgazdasági Kamara igen szép munkát fejt ki, ez a meghívásból is látszik, mert országsszerte ismertté tette az Aradi és Aradmezei Baromfitenyésztők Egyesületét. Az egyesület már az eddigi kiállításokon is jelentős sikert ért el, de most fordul elő első ízben, hogy az ókirályságban is bemutatathatják a tenyésztés előrehaladottságát. Az egyesület elfogadta a meghívást és Lengyel Gábor most körülbelül négyszáz fajbaromfit állít ki Botosaniban, Arad és Aradmezeiből előreláthatólag a következők küldenek le fajbaromfiakat: gróf Woraciczky Károlyné, Kolb Odónné, dr. Seimann Ottó, Margittay Károly, Ciora Constantiné, Kosma János, stb. Remélhetőleg a kitűnő anyagot elismeréssel fogják fogadni. Érdekes megemlíteni, hogy a Revista Agricola után több jónévű magyarországi baromfitenyésztőt is meghívtak a botosani kiállításra. A meghívást a magyarországiak is elfogadták és a kiállítás így — a jelek szerint — igen nagyszabású lesz.

Ne kísérletezzen egészségével, kérijen Ön is kimondottan eredeti „OLLA” övszert, mely megóvja Önt nemi betegségektől. 3115

Letiltották az aradi adóhátralékosok házbérföldelmét

Teljes erővel indult meg Aradon az adófizetés

Kedden reggel valóságban előzönlötték az adófizetők mind a három aradi állami adóhivatalt, amelynek még a folyosóját is betöltötték sorraik. Taranu Victor kerületi vezérleltügelőnek a pénzügyminiszteriumból származó utasítások alapján bevezetett gyakorlati intézkedései már az első nap is megfelelő eredményeket hoztak az államkincstár javára. A végrehajtók hétfőtől kezdve sorra járták azokat, akik ellen árverést tüztek ki az adóhivatalok és elvégezték feladatukat. Különösen az első kerületi hivatal főnökségéhez tartozó micalacaiak — akiknek nagyrésze már harmadik éve vontatottan fizeti adóját — siettek az állampénztárhoz és sikerült is lakóházaikat az ellátás veszélyétől megóvni. Kedden megérkezett Deváról Jeller János kerületi felügyelő, aki a behajtási adminisztrátorral együtt kiment Aradulnoubába és Pecicára s ott ellenőrizte az adóbehajtók munkáját. A keddi nap folyamán a három adóhivatalban több mint egy millió lej állami adó folyt be és a jelek szerint október hónapban nemcsak Aradon, hanem Aradmezeiben is kifizetésre kerülnek az esedékes adók. Egyöntetű megállapítás szerint az aradmezei termelők mostanig nem fejtették ki elég buzgalmat az államkincstár iránti kötelezettségeik teljesítésében, Arad lakossága azonban mindent elkövetett, hogy erejéhez mérten egyenítse ki adótartozásait. A termést már mindenütt betakarították, sőt a kukorica egyrészt is letörték, a nép friss pénzhez jutott, tehát az adóvégrehajtóknak valószínűleg nem kell megünni a tragédiák előidézőjét: az árverési dobot.

Végül közöljük, hogy tegnap igen sok háztulajdonos is kifizette adóhátralékát, mert a miniszterium letiltotta a nekik járó októberi házbérföldelmét és ezt a gyakorlatot ezután az egész évben folytatják.

A ki- és beviteli probléma sürgős megoldását kéri a legnagyobb gyárak

Kifogy a nyersanyag — A kaosz miatt estek a gabonaárak

A legközelebbi órákban, mint Bucurestiből jelentik, nagyjelentőségű tanácskozás lesz a Nemzeti Banknál. A kormány véget akar vetni az import-export körül keletkezett kaoszoknak, amely miatt megállt a nyersanyag-behozatal és a gabonakivitel is. Főleg ez az oka annak, hogy a gabona ára az utóbbi tíz nap alatt rohamosan esett. A legnagyobb gyárak képviselői audiencián voltak Slavescu pénzügyminiszternél és rámutattak arra, hogy néhány nap múlva teljesen kifogy a gyárak nyersanyaga és emiatt az üzemeket be kell szüntetni,

ami beláthatatlan következményeket idéz elő. Azt kívánják, hogy térjenek át az árucserre behozatali rendszerre az összes országokkal szemben, kivéve azokat, amelyekkel clearing-szerződése van Romániának.

A Nemzeti Bank a behozatal megkönnyítése céljából megengedné, hogy az exportból származó devizáknak csak 25 százalékát szolgáltassák be hozzá, a többit pedig az exportörök közvetlenül adják át az importöröknek, főleg a nagy gyáraknak, hogy azok sürgősen kifizethessék a külföldről behozandó nyersanyagok árát. A külföldi eladók ugyanis csak úgy szállítanak nekünk nyersanyagot, ha annak árát előre kifizetjük, mert több milliárd lej befagyott tőkéknek fekszik a romániai adósoknál. A kormány igen súlyos probléma előtt áll és a beavatottak szerint Teodorescu kereskedelmi miniszter is emiatt adta be lemondását és ugyancsak jórészt ez az oka a mostani kormányválságnak is.

Vashordók 50—500 Itr. ürtartalommal, legelőnyösebben szerezhetők be Kálmán A. Részvénytársaságnál Arad

Sokmillió visszavétel egy regáti nagy malomban

Árpa helyett búzát könyveltek el és hamis bonokat állítottak ki

Bucurestiből jelentik: Az egész világon szinte napról-napra felfedezett rendkívüli családi esetek között is feltűnést kelt az, amit a napokban a buza-megyei Mizil községben nyomoztak ki. Az ottani legnagyobb malom vezetője ugyanis páratlan rafinériával a családok és sikkasztások egész sorozatát követte el, amelyről a buzeui királyi ügyészség az alábbi adatokat állapította meg: Két igazgató és a malomrészvénytársaság több vezető tisztviselője sokezer lejt inkasszált a liszteladásokból, de azokat tulajorázás címén számolták el a részvénytársaságnak. *D. J. igazgató és C. I. főmolnár 50 vagon árpa helyett ugyanannyi búzát irtak a raktárkönyvbe és fiktív bonokat állítottak ki, amelyek buzáról szóltak és azoknak árdiferenciáját egymásközött osztották szét. Ez a machináció egy millió lejt hasznot jelentett számukra.* Ezenkívül a raktáron lévő árpát sokkal magasabb áron vezették be, mint a piaci ár és ennél a tételnél 325 ezer lejt kárt okoztak a részvénytársaságnak. A Mizil közelében lévő istrítai gazdaságtól egy vagon mintabuzát vásároltak 40 ezer lejtért, de ezt a prima búzát azonnal rosszabbal cserélték ki és a jót drágán eladták egyik rokonuk mintagazdasága számára. P. Gh. igazgató a kitűnően jövedelmező malom részvénytársaság terhére osztalékot adott azoknak a részvényeseknek is, akik csődben vannak és minden bevételüket a csődvagyon számára kellene beszovaltatni. Ugyancsak felvették az osztalékot olyan részvények után is, amelyeket egy ottani nagy pénzintézet számára zár alá helyezett a bíróság. Az egyik adminisztrátor eltulajdonította a részvénytársaság kasszájából az értékes zálogkötvényeket, kollegája pedig önmagának utalványoztatott több millió lejt motorolaj szállítása címén, holott semmi olajat sem szállított a malomnak. A vizsgálóbíró erélyes nyomozást vezetett be az ügyben.

= Újból megkezdik az autódók ellenőrzését. Az aradi pénzügyigazgatósághoz pénzügyminiszeri rendelet érkezett arról, hogy az autótulajdonosok a legsürgősebben fizessék ki az ez év október, november, decemberi autódójukat, a melyet már október 1-én ki kellett volna egyenlíteni. Ezenkívül a permis fiscal (pénzügyi adóforgalmi engedély) is sürgősen kicserélendő, mert ismét megkezdődött az autóknak az utvonalon való ellenőrzése. Az arra felhatalmazott hivatali személyek jogosultak a gépjárművet tartóztatni és büntető jegyzőkönyvet felvenni, ha megállapítják az adóhátralékot és az új forgalmi engedély hiányát.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

IRJANAK azon független hölgyek, kik nem anyagiakra, hanem őszinte barátsággra vágnak. Levelet „Őszi hangulat” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba kérem. 4152

ALKALMAZÁS.

Malomszerelő, fiatal, ügyes szakképzett egyén, ki perktől beszél románul, azonnal felvétetik Friedrich Testvérek R. T., Timisoara IV. 4128

ÜGYES üzletszerzők könnyű munkára biztosítási szakmában felvétetnek. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 4147

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS konyhás teljesen modern földszintes lakás összes mellékhelyiségekkel a központban november 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 4149

EGY HÁROMSZOBÁS modern lakás minden kényelemmel, teljes komforttal, november 1-re kiadó. Kálmán-bérház, Piața Catedrală 5. 383

KÉTSZOBÁS, fűdőszobás garantált tisztaság lakás azonnali kiadó. 4158

KÉTSZOBÁS lakás fűdő- és elosztószobával keresztes új házban, Interex, Str. Alexandru, Georgeescu.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, OKTÓBER 3.

Bucuresti, 14.40: Könnyű zene lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Lemezek. 21: Filomen Efim hegedül. Makowski Boiko zongorázik. 21.45: Munteanu Zsófia énekel. 22.15: Kis rádiózenekar. 23.15: Kis rádiózenekar. — Budapest I, 7.45: Torna Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „A szegény ember és a törvény a régi világban”. (Felolvasás). 11.40: „Vadpecsenyek”. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Mosonyi Misi zongorázik, Bardocz Margit hegedül zongorakísérettel. 14.30: Eugén Stepat balalajka-zenekara. 17: A rádió diákkórája „A só”. 18: „Madách Imre — a családjában”. 18.35: Zsögön Lenke magyar nótákat énekel, kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara. 19.45: Olasz nyelvoktatás 20.15: Weidinger Ede szalonzenekara. 21: A rádió külügyi negyedórja. 21.30: „A footballról”. Az MLSz elnökének előadása. Utána: Magyar Károly előadása az október 7-i magyar—osztrák válogatott labdarugómérkőzéséről. 21.50: Másfélóra Stolz Róbert muzsikájából. Vezényel a szerző. 23.20: Hírek, időjárásjelentés. 23.40: A Bachmann szalonkvintett műsora. Utána: Közvetítés a

A gyönyörű őszi Atlanti-óceáni szigeti utazások.

Október 6—21-ig „Milwancke”
November 3—18-ig „Milwancke”

Madeira, Kanári-szigetek, Marokko, Spanyolország, Wight-sziget.

Elvezetős utazások a napsugaras délen.

Üdülés és szórakozás a kényelmes luxusgőzösökön.

Utiköltség: I. utazás Lei 14700, a II. és III. utazás Lei 8200-tól.

Jelentkezés és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőténél

Künstler Utazási és Vizumirodában
Arad, Bul. Regina Maria 24.

Pátia-kávéházról. Rigó Jancsi és cigányzenekara. — Bécs. 11.20: Rézfuvóhangszerekről. 13: Rádiózenekar. 15.10: Művészlemezek. 17.10: Lemezek. 19.40: Wagner—Jaureg: A konzervatív orvoslás tíz éve 20.20: Klasszikus bécsi operettekéről, rádiózenekar. 23: Zene a rádióban. Kabasta csevegése. 23.50: A cirkusz csillaga. Közreműködik: Röck Marika, Fütterer Werner, Marischka Hubert és Shorn Mimi. 1—2: Állástalanok zenekara. — Belgrad. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 17.30: Gyuarinovics énekes népdalai 20.35: Rádiózenekar. 23.15: Lemezek. 23.35—24: Vendéglői zene. — Breslau. 7.25—9.40: Könnyű katonazene. 13: Szórakoztató zene. 17: A bunzlai városi zenekar szórakoztató zenéje. 20: Rádiózenekar Hattwig zongoraművéssel. 22: Bahlinger: Tréfa, szatira és könnyű zene, egybeállítás. Utána: Táncczene. — Deutschlandsender. 13: Szórakoztató zene. 14: Babákról szóló zene lemezek. 16.15: Gyermekkar. 17: Stuttgart. 19.55: Sibelius: Vonósnégyes. 21.10: Stuttgart. 22: Lortzing: Az operapróba, egyfelvonásos vígopera (felvétel). Utána: Boroszló. — Frankfurt. 1—3: Rossini: A sevillei borbély. opera lemezek. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.35: A 14. gyalogezred zenekara. 16.55: Rádiózenekar. 18.40: Magyar műsor. 19: Lemezek. — Lipce. 14.10—15.40: Hallei kamarazenekar. 16.10: Szoprán., mezzoszoprán- és altalok. 18: Kirschner, Gyermektrió. 19: Rádiózenekar szólólistákkal. 21.10: Összel, lírai est zenével. 22: Kivánságlemezek. — Milano. 12.30: Trió. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Cetrazenekar. 14.30: Lemezek. 18.10: Kamarazene. 21: Lemezek. 21.45: Ének- és hangverseny a torinói vásárról. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 14.25: Lemezek. 18.05: Lemezek. 18.40: Lemezek. 19: Magyar műsor.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 4.

Bucuresti, 14.40: Könnyű lemezek. 18: Dinicu-zenekar. 20.20: Könnyű dalok. 21: Donizetti: Don Pasquale, opera lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Szini Gyula elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11.40: A gyermekotthon. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Iloway-trió. 14.30: Az államrendőrség zenekara. 17: Barangolás amerikai cserkész táborokból. 18.30: Eduardo Bianco argentinai tangózenekarának műsora. 19.30: Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson). 20: Závodszy Zoltán énekel zongorakísérettel. 20.40: Vigjáték-előadás a Studióban. Vájuuk el. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Sardou és Najac. 22.30: Hírek, időjárásjelentés. 22.50: Hangulat és hangfestés a zenében. Siklós Albert előadása. A zeneszámokat a Budapesti Hangverseny Zenekar adja elő. 24: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 15: Osztrák művészek lemezei. 17.20: Filmlemezek. 18.40: Steiner György hegedül. 20.30: Schubert-dalok Duhan Hans előadásában. 21.30: Rádiókabaré. 23.50: Schmidt; IV. szimfonia (szimfonikusok). Utána: Lemezek — Belgrad. 12: Lemezek. 12.30: Rádiózenekar. 18: Pecsics Mara népdalestje a Popaz-zenekarral. 20.30: Lemezek. 21.30: A fiharmonikusok szimfonikus hangversenye Hrisztics vezényletével. 23.30—24: Táncclemezek. — Berlin. 7.20—9: Könnyű zene. 13: SS-zenekar. 14.15: Kamarazene- és dallamezek. 15.15: Vidám lemezek. 18.30: Vidám dalok lemezei. 20: Strauss R.: F-dur cselló- és zongoraszonáta. 21.15: Tölts bort, rádiórevü egy borospincéből, zenével.

Különbejárati butorozott szoba. fűdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejárati butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. em. 4022

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Teljesen jókarban lévő Ford-teherautó eladó. Cím: Czitrom, Str. Mutiu Scaevola 86.

Ólomot, használtat állandóan veszek. Németh, Str. Grigorescu 3—4. Liget mellett. 8923

PUHA ÓLOM megvételre keresztes. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

KÉT DRB, masszív kétajtós fényezett ruhaszekrény és egy toaletasztal eladó. Str. Romul Veliciu 11. udvarban. 8924

Vas- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb nappi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 18.

FIGYELEM Bőrgarnitúrák 5000 lejtől, cseresznye ebédli. uriszoba, fehér konyha 1800 lei, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejtől, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószobák 8500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fotó, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tünisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legokosabban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett.

Tigris lilium és vérpiros tulipán, virághagymák kiültetési ideje itt van. Virágzóképes hagymákat szállít: 3882
SZABÓ kertész, Páncota.

TISZTA MOSOTT RONGYOK gépek tisztítására kisebb tételben keresztes megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100